

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 XVI. SAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
 Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
 SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

Noviszád, 1930. évi július hó 19. **UJVEDER**
VASÁRNAP
 XI. évfolyam 161. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Dunjics Radoszláv bánt nagy lelkesedéssel fogadták Kragujevácon

A bán ma megjelenik a kragujeváci új löversenyter megnyitására

Mint jelentettük, Dunjics Radoszláv bán már néhány napja ellenőrző körúton van a Dunabánságban. A bán Noviszádról Szmederevszka Palánkára, Arangyelovára, Gornji Milanovára, Csacsakra és Krusevára,

tegnap délután hat órakor pedig Kragujevára érkezett.

A lakosság mindenütt, ahol a bán megfordult, lelkes ovációban részesítette a rendkívül népszerű méltóságot. A bán, felesége valamint dr. Borota Branislav polgármester és Szubotin dr. kabinetfőnök kíséretében érkezett meg Kragujevára. Megérke-

zése után azonnal a kerületi inspektorátusra ment, ahol Kalanovics Voja polgármesterrel az élen a községi képviselőtestület üdvözölte.

A képviselőtestület egyébként diszközgyűlést is tartott,

amely alkalommal a bán átadta a kinevezési okiratokat az új bán tanácsosnak. Este nyolc órakor diszjakoma volt a bán tiszteletére a kragujeváci tisztiotthonban, ma vasárnap pedig a bán résztvesz az új löversenyter megnyitására.

Bulgária is csatlakozni óhajt a jugoszláv-magyar-román gazdasági blokkhoz

Ljapcsev bolgár miniszterelnök visszatért Szofiába

Szofiából jelentik: Ljapcsev bolgár miniszterelnök, aki pénteken érkezett vissza külföldi útjáról, tegnap érdekes nyilatkozatot adott az újságíróknak. A miniszterelnök kijelentette, hogy Massaryk cseh-szlovák köztársasági elnököt és Benes külügyminisztert részletesen informálta a bolgár helyzetről. A csehek nagy szeretettel viseltetnek a bolgár nép iránt.

Budapestben elsősorban gazdasági

kérdésekről tárgyalt

s legjobban a küszöbön álló jugoszláv-magyar-román mezőgazdasági blokk megalakítása érdekelte. Budapesten egyébként ígéretet kapott, hogy Bulgáriát is belevonják a tárgyalásokba. Ő a maga részéről

rendkívül üdvösnek tartja a közös mezőgazdasági frontot,

amelyhez Bulgária örömmel csatlakozna.

Romániában erélyes intézkedéseket fogantatosítanak az antiszemita tüntetések megszüntetésére

Az antiszemita tüntetések mindnagyobb méreteket öltenek

Bukarestből jelentik: Borsában ismét kiújultak az antiszemita zavargások. Danila és Totu egyetemi hallgatók, annak ellenére hogy hivatalos jelentés szerint letartóztatásban vannak, tegnap újból megjelentek Borsában.

Néhány óra alatt körülbelül ezeröttszáz parasztot gyűjtöttek maguk köré.

A tizenhét főnyi csendőrkülönítmény nem tudta megakadályozni az izgatók munkáját.

Totu telefonon felhívta Erdély kormányzóját és kijelentette neki, hogyha nem engedélyezi a gyűlés megtartását, akkor annak súlyos következményei lesznek. A kolozsvári tartománylőnökség erre telefonon értesítette Máramaros megye prefektusát a veszedelemtől és utasította, hogy minden

rendelkezésére álló eszközzel lépjen fel a zavargók ellen és akadályozza meg a gyűlés megtartását, egyben pedig tartóztassa le az izgatókat.

Az antiszemita izgatók erre autóbussz béreltek és Kolozsvár felé indultak. Útközben megölték Nagybanán, ahol súlyosan bántalmaztak néhány zsidó lakost. A Szucsaván és a közelében levő Balaceana községben közben kisebb antiszemita tüntetések voltak. Egyébként a szucsavai zavargások alkalmával a tömeg megakadályozta a prefektust abban, hogy elhagyja a megyeháza épületét és megtegye a sürgős intézkedéseket. A tüntetők közül sokan behatoltak a prefektúra épületébe és a berendezést meg rongálták. Szucsavában katona és csendőrkörök cirkálnak.

Ujabb jelentés szerint

az egyre veszedelmesebb méreteket öltő pogrom-mozgalmak

most már a hatóságokat arra készítették, hogy az antiszemita vezéreket elfogassák. Pénteken harmincöt antiszemita agitátort letartóztattak.

A pécsi Littke pezsgőgyárra is kiterjesztették a nyomozást a lótap-panama ügyében

Ujabb gyanúsítottjai vannak az építkezési panamának. — Nagyobbszabású benzinpást fedeztek fel a budapesti folyamörségnél

Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt egy rendőrkapitány és egy hadbíró százados két detektív kíséretében megjelent a Littke pécsi pezsgőgyár budapesti lerakatának irodájában és házkutatást tartott. A rendőrkapitány átvette az iroda könyveit, levelezését és feljegyzéseit. A házkutatást Balássy Sándor századosnak újabban tett vallomása tette szükségessé.

Az ügyészség az építkezési visszaélések ügyében egy jónévű műépítést hallgatott ki, akinek a neve már szerepelt a visszaélések során. A műépítészen kívül még egy másik szereplője is van az ügynek, egy ismert budapesti személyiség, akit a jövő héten hallgat ki az ügyész.

A budapesti főkapitányság bűnügyi osztálya napok óta nyomoz egy benzinpást ügyében. Az utóbbi időben ugyanis néhány festékkereskedő feltűnő olcsón, napiáron alul árusította a benzint, ami feltűnt a rendőrségnek. Megállapították, hogy a benzint a folyamörség raktárából lopták, eddig mintegy 5600 litert háromezer pengő értékben.

A folyamörség ebben az ügyben hat folyamórt állított a katonai hatóságok elé és letartóztatták őket.

Svájzban havazik

Bernből érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a svájci hegyekben tegnap egész napon át havazott.

Rómából jelentik, hogy Olaszország több vidékén heves vihar dühöng, amely a vetésekben és szőlőkben nagy károkat okoz. Több ember megsebesült.

Ejtőernyő gyorsasági világrekordot állított fel egy magyar feltaláló

Budapestről jelentik: A mátyásföldi repülőtéren tegnap délelőtt mutatták be ifj. Nánassy István új konstrukciójú ejtőernyőjét. Nánassy 400 méter magasságból dobta ki a repülőgépből a zsákot, amelyhez oda volt erősítve az újfajta ejtőernyő.

Az ejtőernyő terhével 0.85 másodperc rekordidő alatt ért földet. Az eddigi rekord 1.5 másodperc volt. A fiatal feltalálót a repülőtéren összegyűlt közönség nagy lelkesedéssel ünnepelte.

Itéletidő pusztított péntekről szombatra virradó éjjel Mosztárban

A víz árja egész vagon követ sodort a vasuti pályára

Mosztárból jelentik: Péntekről szombatra virradó éjjel valóságos itéletidő pusztított Mosztárban és a város környékén. Este tizenegy órakor megeredtek az ég csatornái és éjjel után újabb felhőszakadás zúdult a városra, amely óriási károkat idézett elő.

A víz árja közel 100 vagon követ zudított a vasuti pályára,

aminek következtében a vasuti forgalom teljesen megakadt. Az akadályok eltakarításán nemcsak a vasuti személyzet, hanem a lakosság is segédkezett, a forgalmat azonban csak szombaton délután sikerült ismét helyreállítani. A felhőszakadás Bosznia és Hercegovina más városaiban is nagy károkat okozott.

Esős és hűvösebb az idő Európában

Olaszországban nagy zivatarok és szélviharok voltak

A Középeurópát borító hűvös légtömegek olyan éles ellentétben állanak a déli meleg légáramlással, hogy

komolyabb időjárási zavarok fejlődtek ki.

Ezek Olaszországban voltak a legerősebbek és számos zivatar és szélvihar kíséretében jártak.

Hazánkban ismét fokozódott a déli levegő felsiklása, aminek következtében országos esőzés állott be. Magyarországon is általános esőzés kezdődött, amely helyenként a 23 millimétert is meghaladta.

A hőmérséklet csaknem mindenütt ala-

A rekkenő hőség fagykörüli hőmérsékletbe esapott át Freiburg környékén

Freiburgból jelentik: Az elmúlt héten a Fekete Erdő legmagasabb részein is 30 fok Celsiusot mutatott a hőmérő, az utóbbi napokban olyan hűsüllyedés következett be, amely júliusban eddig nem fordult elő. A hegyekben zuhog az eső, a völgyekben tíz fok a hőmérséklet. Az erős esőzések azonban nem jelentenek veszélyt, minthogy a vizállás előzőleg tulságosan alacsony volt. Felsbergnél a hőmérő tegnapelőtt este és tegnap reggel egy és fél fokot mutatott, éjszaka pedig mindössze 0.3 fokot a fagypontra felelt.

csony és napközben keveset melegszik fel a felhőtakaró alatt. Az esős zónában a hőmérséklet 16—18 fokot mutatott, míg a derült országrészekben ismét 25 fok fölé emelkedett a hőmérő.

A meteorológiai megfigyelések szerint

jobbára szellős, hűvös és egyelőre még esős idő várható, később a felhőzet csökkenése valószínű.

Noviszádon tegnap borús és esős volt az idő s a levegő jelentékenyen lehűlt, bár a déli órákban ismét 26 fokig emelkedett a hőmérséklet. Az ország többi részében is esős és borús az idő, a hőmérséklet csaknem mindenütt csökkent. Az esőzóna ugyszólván az egész országra kiterjedt s tegnap csak Dalmáciából jelentettek derült és száraz időt. A hőmérséklet a drávai, dunai és szávai bánásban csökkent a legerősebben. Tegnap átlagos hőmérsékletek: minimum Koszovszka Mitrovica 10, maximum Beograd 30 fok Celsius.

A jugoszláv bíróságok fognak ítéletet hozni a Karadjordje katasztrófájának ügyében

Hetven munkás és két buvár dolgozik a Karadjordje kijavításán Sztipanovics tengeri közlekedésügyi igazgató nyilatkozata

Szplitből jelentik: Sztipanovics tengeri közlekedésügyi igazgató tegnap érkezett vissza Szplitbe a Karagyorgye hajóról és ez alkalommal érdekes kijelentéseket tett a sajtó képviselőinek. Sztipanovics igazgató többek között kijelentette, hogy jelenleg két hivatalos bizottság dolgozik a Karagyorgyén, az egyik a szpliti törvényszék bizottsága, a másik pedig a biztosító társaságok bizottsága, amely az okozott kárt becsli fel. Az olasz hatóságok ezzel egyidejűleg a Morosinin folytatnak vizsgálatot, hogy azután az aktákat kicseréljék és megállapítsák, kinek a gondatlansága okozta a Karagyorgye borzalmas katasztrófáját.

A katasztrófa ügyében mindenesetre a mi bíróságaink fogják kimondani az ítéletet, mivel az összeütközés a mi területünkön történt.

Másodfokon megint csak a mi bíróságaink döntenek és a hágai nemzetközi döntőbíró elé csak abban az esetben kerülhet az ügy, ha ebbe a mi hatóságaink is beleegeznek.

A Karagyorgye kijavítási munkálatait

egyébként már teljes erővel megkezdték és

a zátonyra futott hajón jelenleg hetven munkás és két buvár dolgozik azon, hogy az óriási rést betömjék és a hajó belsejét a víztől megszabadítsák.

Amikor a nyilást ideiglenesen betömték a hajót valamelyik dokkba fogják vontatni, ahol a végleges javítási munkálatokat megéjtik rajta. Az ideiglenes javítási munkálatok két hétig fognak tartani, míg a hajógyárban mintegy két hónapig fognak a hajó teljes kijavításán dolgozni. Így tehát a Karagyorgye október előtt aligha kerülhet forgalomba.

— A Jugoszláv Szokol, a nemzetközi tornász-szövetség tagja. Luxemburgból jelentik: A nemzetközi tornászövetség kongresszusának tegnapi ülésén elhatározták, hogy a Jugoszláv Szokol szövetséget is beveszik a tagok sorába.

Gyermekkoeci nagy választékban, csoda olcsó árban. Hemler butorüzet, Novisád.

ZYKLON
a legtökéletesebb IRTÓSZER
poloska, moly
és a többi házi férgek teljes megsemmisítésére.
Biztos siker szavatolva!
Prospektust ad
ZYKLON-Higijensko-tehnički zavod Novisad
Kr. Aleksandra 21. Telefon 21-55, vagy Subotica
Kralja Aleksandra 8. Telefon 77.

Veszedelemes tűz pusztított az ujbpesti Egyesült izzógyárban

Három millió villanykörte és rádiólámpa pusztult el a tűzben — Az anyagi kár két millió pengő

Budapestről jelentik: Péntek este jelentették az ujbpesti tűzörségnek, hogy az Aradi ucca 3. sz. alatt levő Egyesült Izzólámpagyár egyik hatalmas raktára kigyulladt. A tűzriadóra az ujbpesti és budapesti tűzoltóság több tűzörsége a tűz színhelyére érkezett, ahol ekkor már hatalmas lánggal égett az egyik raktár. A mintegy hatvan méter hosszú és 18 méter széles raktárban több millió villanykörte és rádiócső volt felhalmozva és a villamos izzók állandó ropogással pattantak széjjel a meleg hatása alatt.

A tűzoltóság hatalmas felkészültséggel látott hozzá a tűz elfojtásához, de a gyúlékony anyag bőséges táplálékot nyújtott a tűz tovaterjedéséhez. Tíz óras szakadatlan küzdelem után, a reggeli órákban sikerült csak elfojtani a tüzet, amely a raktárban óriási kárt okozott. Mintegy három millió villanykörte és rádiólámpa pusztult el több mint két millió pengő értékben. A raktár és a benne felhalmozott anyag biztosítva volt és így a kár megtérül.

A tűz oltása során tizenkilenc ember szenvedett könnyebb-súlyosabb sérüléseket. A sebesültek közül tizenkettő tűzoltó, akik közül többet kórházba kellett szállítani.

Tegnap délnél fél egy órakor bizottság szállított ki a tűz színhelyére, hogy a katasztrófa okát megállapítsa. Az eddigi vélemények szerint a tüzet vagy eldobott cigarettavég okozta vagy öngyulladás történt. A vizsgálat folyik.

Jugoszláv tornászcsapat részvételével tegnap kezdődött meg Luxemburgban a nemzetközi tornászverseny

Luxemburgból jelentik: Tegnap délelőtt kezdődött meg a nemzetközi tornászverseny amelyben Jugoszlávia, Franciaország, Magyarország, Belgium, Csehszlovákia és Luxemburg válogatott tornászcsapata vesz részt. Tegnap reggel diszfelvonulást rendeztek a résztvevő csapatok, délután a szertorna versenyt bonyolították le. Ma szünet lesz, hétfőn az atlétikai számokra kerül a sor. Luxemburgban rendkívüli kiadásban jelennek meg a lapok és foglalkoznak a nemzetközi tornászverseny eseményeivel. A luxemburgi udvariasak és senkit sem jósolnak elsőnek.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak akik felejthetetlen drága halottunk

Nagyfejeő Endre

temetésén részvételükkel, koszoru és virág adományaikkal igyekeztek mérheterlen nagy fájdalomukat enyhíteni.

Külön hálás szívvel köszönetet mondunk az összes egyesületeknek is testületileg való megjelenésükért és koszoruikért.

Novisád, 1930. július hó 12.

A gyászoló család

Noviszád város előterjesztése a pénzügyminiszteriumnak amelyben kéri, hogy állami adót továbbra is a város szedhesse be

A Reggeli Ujság megírta, hogy Noviszád város tanácsa Pesics miniszteri osztályfőnök javaslatára írásbeli előterjesztést tesz a pénzügyminiszterium adóügyi osztályának és a dunabánsági pénzügyigazgatóságának az állami adók beszedése ügyében. Az előterjesztést a városi tanács péntek esti ülésén fogadta el és tegnap délelőtt küldték el a pénzügyminiszteriumhoz, míg Bugarszki Tódor dunabánsági pénzügyigazgatónak Boksán Radivoj városi adóügyi és Vučković Aleksza katonaiügyi tanácsnok személyesen nyújtották át.

Az előterjesztésben a városi tanács ismerteti az állami adószedés átadására vonatkozó akció egész történetét és rámutat arra, hogy

a dunabánsági pénzügyigazgatóság egyszer már állami kezelésbe akarta venni az adószedést, akkor azonban a pénzügyminiszterium továbbra is városi kezelésben hagyta, mivel Noviszád városa pontosan szedte be az adókat.

Most azután július hetedikén újabb átírat jött a dunabánsági pénzügyigazgatóságtól, amelyben felszólítja a várost, hogy július tizennegyedikén adja át az adókönyveket a noviszádi adóigazgatóságnak, hogy ettől kezdve az szedje be az adót. Ez az átírat nagyon meglepte a városi tanácsot, annál inkább, miután a pénzügyminiszterium ez év június 13-án kelt 43.994 számú rendeletében azt írja, hogy

a mostani három éves ciklus lejártá után, megvonja a várostól az állami adók beszedésének jogát, abban az esetben, ha a folyó 1930. és a következő 1931. évben nem szedi be az előírt adó bizonyos százalékát.

Miután azonban a város beszedi a pénzügyminiszterium által előirányzott százalékot, semmi ok nem szól amellett, hogy a várostól elvegyék az állami adók beszedésének jogát.

Mindezekre való tekintettel a városi tanács azt kéri a pénzügyminiszteriumtól, hogy az állami adók beszedését ez év végéig még a város végezhesse. A városi tanács ezenkívül több súlyos indokot szolgált meg kérése mellett, így azt, hogy az idei év első felében kétszer annyi adót szedtek be, mint tavaly, a földművesosztály súlyos helyzetének ellenére. Ez a befizetés az aratás után még inkább fokozódik, úgy hogy a város minden bizonnyal eléri a pénzügyminiszterium által kívánt százalékot. Az állami adók beszedése súlyos terhet jelent a városra, amelyen felül még kétszáz ezer dinárt fizettek az adókönyvek lezárásáért. Abban az esetben, ha az adókönyveket át kell adni az államnak súlyos helyzetbe kerül a város, miután a főkönyvekben csak az állami adóra vonatkozó részt zárták le, ellenben az önkormányzati adókra vonatkozó részt nem.

A városi tanács mindig a legmesszebbmenőbb gondját viselte a kincstár érdekeinek és így nincs oka bizalmatlanságra a pénzügyminiszteriumnak s mindezekre való tekintettel a városi tanács arra kéri a pénzügyminiszteriumot,

hagyja meg városi kezelésben az állami adók beszedését 1930. december harmincegyedikéig, mert akkor jár le az állam és város szerződése az állami adók beszedése ügyében.

A város az előterjesztés végén kéri a pénzügyminiszteriumot, hogy fogadja el a város kérését.

A noviszádi pénzügyigazgatóság július 14-én átveszi Noviszád várostól az állami adók kezelését, ha a pénzügyminiszterium közben másképp nem intézkedik

Bugarszki Tódor dunabánsági pénzügyigazgató nyilatkozata

A Reggeli Ujság munkatársa kérdést intézett Bugarszki Tódorhoz, a dunabánsági pénzügyigazgatóság igazgatójához, hogy milyen eredménnyel jártak nála Boksán Radivoj és Vučković Aleksza noviszádi városi tanácsnokok, akik átnyújtották neki a városi tanács előterjesztését, amelyben a város azt kéri, hogy az állami adót továbbra is a városi közegek hajtsák be.

Bugarszki Tódor pénzügyigazgató a következőket volt szives válaszolni:

— Az urak ismertették előttem a noviszádi városi tanács előterjesztését, amelyet a pénzügyminiszteriumnak is elküldtek. Én a magam részéről kéri fogom a pénzügyminiszteriumot ennek a kérdésnek az elin-

tézésére, amennyiben azonban a pénzügyminiszterium július 14-ig nem változtatja meg előbbeni rendeletét, amelyben utasítja a várost, hogy az állami adók kezelését adja át az állami adóigazgatóságnak, akkor

mi, a pénzügyminiszterium jelenleg érvényben levő rendelete alapján át fogjuk venni a várostól az adókönyveket és megkezdjük az állami adók beszedését.

Remélem azonban, hogy a pénzügyminiszterium azonnal el fogja intézni a város előterjesztését és így ezt a kérdést simán likvidálhatjuk.

— A temerini Iparosotthon. A temerini ipartestület évtizedes fáradozásának végre megért a gyümölése. Tudvalevőleg a temerini ipartestület az ifjuság frontbaállításával működvelői előadásokat, tancmulatásokat rendezett, amelyeknek tisztá jövedelmét az iparosotthon megalapítására fordították. A kitarító munkásságnak végre megvan a kívánt eredménye, amennyiben az

ipartestület most vett egy házat, s a vételár kétharmadát az erre a célra összegyűlt összegből fogja fedezni, míg a fennmaradó tartozást a ház bérbeadása folytán befolyó házbérből fogja kiegyenlíteni. Így néhány éven belül az ipartestület saját céljainak megfelelően alakítja át és rendezi be megszerzett otthonát.

Tridnum Szvetozár Mileticsen

Szomborból jelentik: Agatics Boldizsár szv.-mileticsi esperesplébános kezdeményezésére ez évi szeptember hó 6, 7 és 8-án szv. misszió formájában tridnumot rendeznek, mely az egyházmegye összes katolikus híveinek bevonásával fog lefolyni. A háromnapos vallásos ünnepek célja, hogy az emberi társadalom, amely annyira letért a háboru után az igazság útjáról és eltért életcéljától — mint a kezdeményező esperes felhívásában kifejti — és ma odajutott, hogy minden útjában van és nem tud feléledni és magához jönni, Krisztusban megújuljon és felébredjen és beléssa, hogy csak Istennel szeretetben egyesülve ujlhat meg erkölesileg és javulhat meg minden téren.

Az ünnepeken elhangzó szent beszédek és világi előadások tartására az egyházmegye legkiválóbb hitszónokait és legjobb előadóit kérte fel a rendezőség. Így magyar prédikációkat Virág István horgosí, Drózdik Imre adai, Takács Gáspár esztergomi, Barsyl Viktor topolai, Horváth János nadrljani plébános és Szabó Dénes kanizsai lelkész fog tartani. Horvát hitszónokok lesznek: Rajics Balázs egyházmegyei vikárius, szubotica plébános, Hegedüs Lénárd pápai kamarás, bajmoki, Szkendrovics Antal pápai kamarás, szombori, Evtovacs Péter pápai kamarás, zsedniki, Hegedüs Benjamin szubotica és Berger Antal tavankuti plébános. Német beszédet mond: dr. Egerth Jakab apatini apát, Würtz Pál odzsaci, dr. Resch Ignác eszteri, Szirmai György sztárfutaki, Pótz György bukini és Raile Károly kulai plébános.

Az egyházi férfiakon kívül több világi is fog vallás-erköles tárgyu előadást tartani, így dr. Deák Leo, dr. Gauder Ferenc, dr. Rajics Tamás, dr. Schmidt Konrad, dr. Würtz Mihály és dr. Veszelovszky József szombori ügyvédek.

Az ünnepek programját nagyjában már megállapították. Hatodikán este már szentbeszéd lesz, melynek tárgya az ember rendeltetése és végcélja. Hetedikén a reggeli mise után a hitszónokok a vallásról, mint az élet forrásáról és éltetőjéről, a tíz órai mise után pedig arról beszélnek, hogy ki a praktikus katolikus. Délután három órakor közös latin litánia lesz, utána szent beszéd az egyházzól. Hat órakor világi szónokok beszélnek a család, otthon és fiataliságról. Nyolcadikán reggel 5 órától eszdes misék lesznek a templomban és a kálvária kápolnában és nyolc órakor körmenet, ezután pedig szentbeszéd Szüz Máriáról, a kegyelmek anyjáról. Az ünnepeket ünnepélyes Te Deum és a pápai himnusz fejezi be.

Szv. Mileticsen már is nagyban folynak az ünnepek előkészületei, különösen a zarándokok elhelyezésének biztosítására, mi után bizonyos, hogy szeptember első napjaiban soha nem látott tömegek fognak Mileticsre felvonulni.

APOLLO, Novisad, július 13-án

REPRIZ!

REPRIZ!

Greta Garbo

nagy filmje:

„A végzet“

Előadások: 5, fél 7 és fél 9 órakor

A noviszádi főuccán tegnap reggel egy villamos befutott egy autóba, amelynek motorja hirtelen leállott

A karambolnak nem volt emberáldozata — Az autó súlyosan megrongálódott

Tegnap reggel nyolc órakor, könnyen végzetessé válható villamoskarambol történt a noviszádi Kralja Alekszandra uccában, a felebbviteli bíróság épülete előtt. Pandurovics Szima soffőr, Renault 287. számú autotaxijával az autóstandra akart beállni és a villamosvágányokon haladt keresztül,

amikor a motorja hirtelen felmondta a szolgálatot és a soffőr nem tudta a kocsit elindítani.

Ugyanebben a percben ellenkező irányból meglehetősen gyorsasággal egy villamoskocsi közeledett, amelynek vezetője észrevette a fenyegető karambol és mindent megtevé, hogy a kocsit megállítsa, de ez

már nem sikerült és

a következő pillanatban a villamos belefutott a vágányokon keresztben álló autótaksziba.

Az összeütközés meglehetősen heves volt és az autó egyik oldala alaposan megrongálódott, ablakai betörték, de betörték a villamos ablakai is, úgyhogy a soffőrt az üvegszilánkoknak valóságos zápora borította el, de szerencsére csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett, az autót azonban egy másik autohoz csatolva kellett elvontatni a karambol színhelyéről.

A rendőrség szigorú vizsgálatot indított annak a megállapítására, hogy a karambolért ki a felelős.

az utolsó pillanatokban vette észre a közelgő mozdonyt, kiugrott a sinek közül,

de már későn és a következő pillanatban a mozdony egyik kiálló vasrésze elkapta Rázsicsot és mintegy tíz méterre ellődítette a pályastről

a szerencsétlen ember súlyos zúzódásokat szenvedett és egyetlen hang nélkül, eszméletlenül terült el a földön, sebeiből vastag sugárban dőlt a vér.

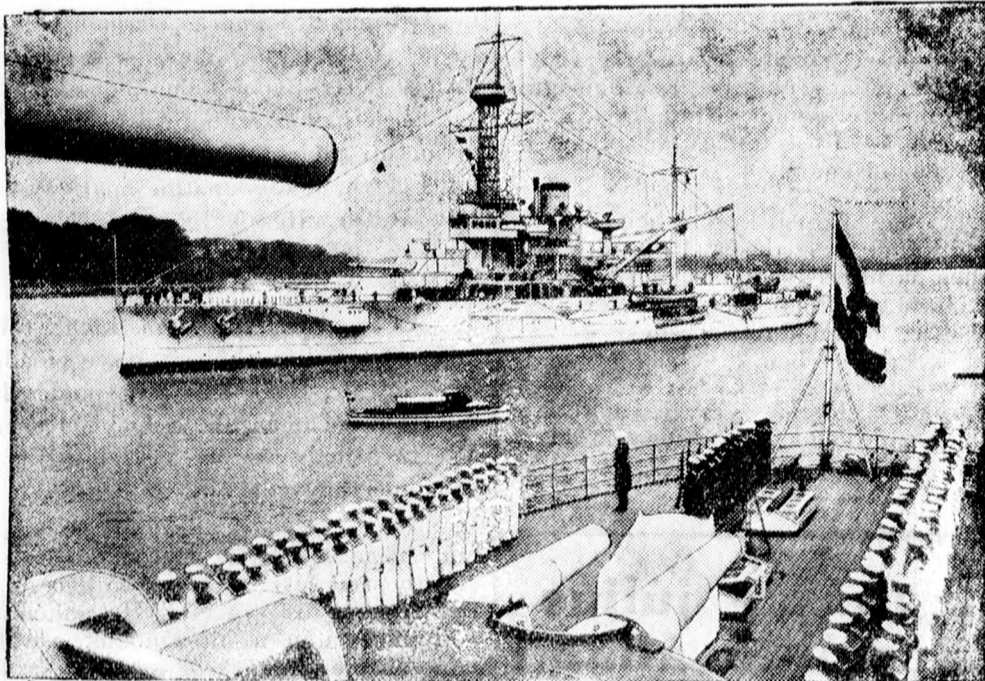
A mozdonyvezető azonnal megállította a vonatot, az elütött embert feltették a vonatra és beszállították a noviszádi vasúti állomásra, ahol azonnal első segélyben részesítették. A noviszádi rendőrségről a szerencsétlenség után azonnal bizottság szállt ki az állomásra. A rendőri bizottsági orvos először bekötözte Rázsics Ráda súlyos sebeit, de

a szerencsétlen emberen már nem lehetett segíteni, és még az állomáson belehalt borzalmas sebeibe.

A rendőri bizottság ezután a helyszínre szállt ki ahol megállapította, hogy Rázsics a közeli mezőn lovakat legeltetett és a szerencsétlenség idejében vizet akart vinni lovainak. Eközben nem figyelt arra, hogy Szubotica felől a vonat közeledik és így lett a súlyos szerencsétlenség áldozata.

Rázsics Ráda holttestét beszállították a noviszádi közpórház hullakamrájába, ahol tegnap felboncolták.

Amerikai hadihajók német kikötőben

Az amerikai hadihajók ez évi európai útjuk alkalmával meglátogatták a német flottát is, a világháború befejezése óta most először. Képzünk azt mutatja, amint az ame-

rikai „Arkansas” a német „Schleswig-Holstein” hadihajó mellett elhalad. A német hadihajó fedélzetén a tengerészek diszálásban üdvözlik az amerikai hadihajót.

A szuboticaai gyorsvonat pénteken este a noviszádi kamenicai uti átjárónál halálraüzött egy csurugi földmivest

Rázsics Rada nem vette észre a kanyarban közeledő gyorsvonatot és a mozdony elütötte — A szerencsétlen ember a noviszádi vasúti állomáson belehalt sebeibe

Borzalmas szerencsétlenség játszódott le pénteken este nyolc órakor a noviszádi kamenicai-uti vasúti átjárónál. Rázsics Rada negyvenéves csurugi földműves ebben az időben épen át akart haladni a sorompónál, amikor a kanyarban feltűnt a Szuboticáról Noviszádra haladó gyorsvonat. A szerencsétlen ember nem vette észre a közeledő

gyorsvonatot és nyugodtan haladt át a vágányokon, amikor a mozdony hirtelen feltűnt a kanyarban. A mozdonyvezető észre vette, hogy Rázsics a vonat alá kerül és ezért teljes erővel fékezett, de a gyors mozgásban levő vonatot már nem tudta megállítani és a következő pillanatban a mozdony már elérte Rázsicsot. A szerencsétlen ember

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör nyári mulatsága

A noviszádi Polgári Magyar Daloskör augusztus 3-án a Polgári Lövéldében nagy nyári mulatságot rendez. A mulatságon a Szombori Iparos Dalárda is közreműködik. Az ünnepély délután 4 órakor kezdődik a katonazenekar sétahangsenyével és különböző délutáni szórakozással (kugliverseny, világ-pósta, polgári házasságkötés, céllövészet, szerencse-halászat stb.). Este fél 9 órakor hangverseny és szórakoztató előadások. Esti műsor: 1. a) Muhvics J.: Jutarnya pesma, b) Erkel Ferenc: Elvénnelek... előadja a Szombori Iparos Dalárda. 2. NAK—Makkabi, tréfa, előadják: Schelb Gyula és Hajnal Károly urak. 3. a) Binicski: Csujes duso, b) Szentimrey: Jubiláns nóták, előadja a Noviszádi Polgári Magyar Daloskör. 4. Braun ki lesz csapva. Tréfa Vaszary Jenőtől. Tanár — Szkiecsák Károly; Szedlacssek — Marxer Magda k. a.; Braun — Gerich Bandi; Erzsike — Pap Juci k. a. 5. a) Nesics Márko: Uzmi srce, b) László: Száz szál piros rózsát, szólóének, előadja Burján József. 6. Horváth Károly Két gyöngye volt a falunak... előadja a Szombori Iparos Dalárda. 7. Kigyütt az igazság, parasztréfa. Irta Zágón István. Előadják: Noszák Böske és Beck Ignác. 8. Strauss J.: Daloskedv, polka, előadja a Noviszádi Polgári Magyar Daloskör. 9. Horgászás, tréfa Nóti Károlytól. Előadják: Noszék Böske, Szkiecsák, Zsigmond, Schelb és Hajnal. 10. Festetich: Arvalányhaj, összkar, előadják az egyesített szombori és noviszádi énekkarok. Előadás után tánc. Belépődíj személyenként 10 dinár.

KORZO KERT-MOZI

Vasárnap, hétfő és kedd

Tarzan

az ősember, a dzsungel fia

Szenzációs dráma 2 részben a hasonló sokat olvasott regény után.

Kezdet: 5 és 9¹/₄ órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9¹/₄ órakor

Kürten csak akkor vall, ha jó kedve van

...
Kürten kosztón él, cigarettázik a düsseldorfi tömeggyilkos és meghízott a fogházban

Berlinből jelentik: A düsseldorfi tömeggyilkos Kürten Péter ügyében még mindig nem hangzott el a vizsgálóbíró utolsó szava, hogy tényleg Kürten Péter követte volna el a rémségeket. A vizsgálóbíró minden eszközt megragad, hogy teljes bizonyosságot szerezzen, az utóbbi évek kétségtelenül legnagyobb bűnügyében.

Kürten változtatja vallomásait és a vizsgálóbíró kénytelen a fogolynak minden elképzelhető könnyítést megadni, mert

Kürten csak akkor vall, ha jó kedve van.

Kürten egyébként saját pénzén, kívülről hozatja kosztját. Bőségesen ellátja magát dohányval, naponta 40—50 cigarettát is elszív. Pénze van, hiszen letartóztatásakor is egy ötezer márkás bankjegyet találtak nála.

A gondatlan élet láthatóan jól esik Kürtennek, meg is hizott a fogházban.

Kedélye kifogástalan és ha nagy kedve támad, olyankor kijelenti, hogy hajlandó vallani. Vallomásait olyan ügyesen mondja hogy tárgyi bizonyítékokkal nem lehet alá támasztani. Felesége, akit Kürten elfogatásakor idegösszeroppanás miatt ideggyógyintézetbe szállítottak már elhagyta a kórházat és valókeresetet nyújtott be férje ellen.

Egyébként a napokban Kürtent elme-gyógyintézetbe szállítják, hogy megállapítsák beszámíthatóságának mértékét.

A jugoszláv válogatott csapat holnap játsza első mérkőzését Montevideóban

Montevideóból jelentik: Ma kezdődik meg a harc a futball világbajnokságért. Az első mérkőzést Mexikó csapata játssza Franciaország válogatott együttesével, utána a Belgium—Egyesült Államok mérkőzés kerül eldöntésre.

A verseny második napján először Románia csapata mérkőzik Peruvával. Ezután kerül sor a jugoszláv válogatott csapat bemutatkozására. Jugoszlávia ellenfele Brazília csapata lesz. Általában Braziliát tippelik a verseny győztesének és így a jugoszláv válogatottnak rendkívül nehéz csatája lesz holnap.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy felejtetetlen jó férjem illetve apa, nagypapa és rokon

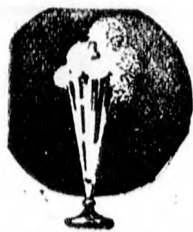
Fiedler Miklós

f. évi július hó 12-én délelőtt 11 órakor életének 73. évében csendesen elhunyt.

A megboldogult földi maradványait ma, vasárnap délután fogjuk a róm. kat. vallás szertartása szerint a Batorljeva ucca 5. számú gyászházban beszenteltetni és onnan a róm. katolikus temetőben örök nyugalomra helyezni.

Noviszád, 1930. július 12.

A gyászoló család

Bárhogy is kinez a hőség
S nem véd se jég, se roletta,
Ami biztos felfrissülés:

A „Clio“ limonád-tabletta

Zsivkovics Petar miniszterelnök pénteken Prnjavorban tartózkodott

A kormányelnök először a templomba ment, majd meglátogatta a fősolgabírószékhelyét

Beogradból jelentik: Zsivkovics Petar miniszterelnök pénteken július 11-én délután három órakor Teszlicsből, ahol már három napja tartózkodik,

autón Prnjavorba utazott.

A miniszterelnök először a pravoszláv templomba ment, ahol Jovanovics Jovan prota üdvözölte, majd a fősolgabírói hivatalt látogatta meg, ahol Mitrovics Predrag fősolgabíró intézett hozzá üdvözlő beszédet.

A miniszterelnök élénken érdeklődött a község és prnjavori járás viszonyai iránt,

majd a járás összes referenseit fogadta. Először a tehnikai referens jelent meg a miniszterelnöknek és ez alkalommal az utak állapotáról informálta a kormányelnököt,

majd dr. Trumics állatorvos adott szakszerű felvilágosítást az állatállományról. Dr. Trumics kijelentette, hogy a járásban a lehető legkedvezőbbek az állatok egészségügyi viszonyai, sertésvész, vagy más ragályos betegség egyáltalában még nem fordult elő. Ezután a járási gazdasági főnök tájékoztatta a miniszterelnököt a termés eredményéről és a vetések állásáról.

Dr. Sztepanovics Pera egészségügyi referens a járás egészségügyi viszonyairól számolt be és kijelentette, hogy a járásban egyetlen fertőző betegség sem fordult elő.

A miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta a szakreferensek beszámolóját, majd miután legnagyobb meglepetését fejezte ki a látottak felett, este fél hét órakor Dobojon keresztül ismét Teszlicre utazott vissza.

Óriási tüzvész pusztított Párisban

Az éjszakai órákban kigyulladt és porráégett Páris egyik legnagyobb áruháza

Párisból jelentik: A péntekről szombatra virradó éjszaka óriási tüzvész pusztított a francia fővárosban. Kevéssel éjfél után lángok csaptak ki a Nouvelles Galeries hatalmas áruház épületének ablakából és a tűz néhány perc alatt áterjedt az áruház minden részére. A tüzhöz Páris valamennyi tűzörsége kivonult, de tehetetlenek voltak a dühöngő elemmel szemben.

Félkettő tájban bedőlt az áruház hatalmas kupolája és a mélységbe zuhant. Utána a mennyezetek és a közfalak is megrepedeztek és óriási robajjal egymásután dől-

tek össze. Hajnali 3 óra tájban már csupán az üszkösödő falak látszottak a fényes áruházból.

A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani. Azt hiszik, hogy valamelyik gázcső megrepedt és a kiszivárgó gáz felrobbanása okozta a tüzet. Az áruház 542 alkalmazottja nem marad munka nélkül, mert a fiókáruházaiban helyezik el őket.

Az óriási tüznél egyébként az éjszakai órákban megjelent Tardieu miniszterelnök is, hogy megsejmelje az oltási munkálatokat.

Titokzatos repülő fascistaellenes röpcédulákat dobott le Miláno fölött

Svájcban lezuhant gépével egy francia újságíró, akinél fascistaellenes röpcédulákat találtak

Milánóból jelentik: A város fölött egy repülőgép pénteken antifascista röpcédulákat dobott le, amelyeknek tartalma az olasz kormány ellen izgat és különösen a dohánymonopóliumot támadja. A repülőgép üldözésére több olasz hadirepülőgépet küldtek ki, de az idegen gépnek sikerült elgátat nyerni.

Bernből jelentik, hogy pénteken este lezuhant az Avion című párisi lap igaz-

gatójának magánrepülőgépe, amelyen Luis Bassanesi vezetett. A repülőgép romokban hever, az autó két utasát sebesülésekkel kórházba szállították.

Hír szerint a repülőgép Milánóból jött, ahol antifascista röpcédulákat dobott le és hazatérőben Páris felé, eltévedt. A repülőgép romjai között találtak is több antifascista röpiratot, amelyek mindenben egyeznek a Milánóban ledobott röpiratokkal.

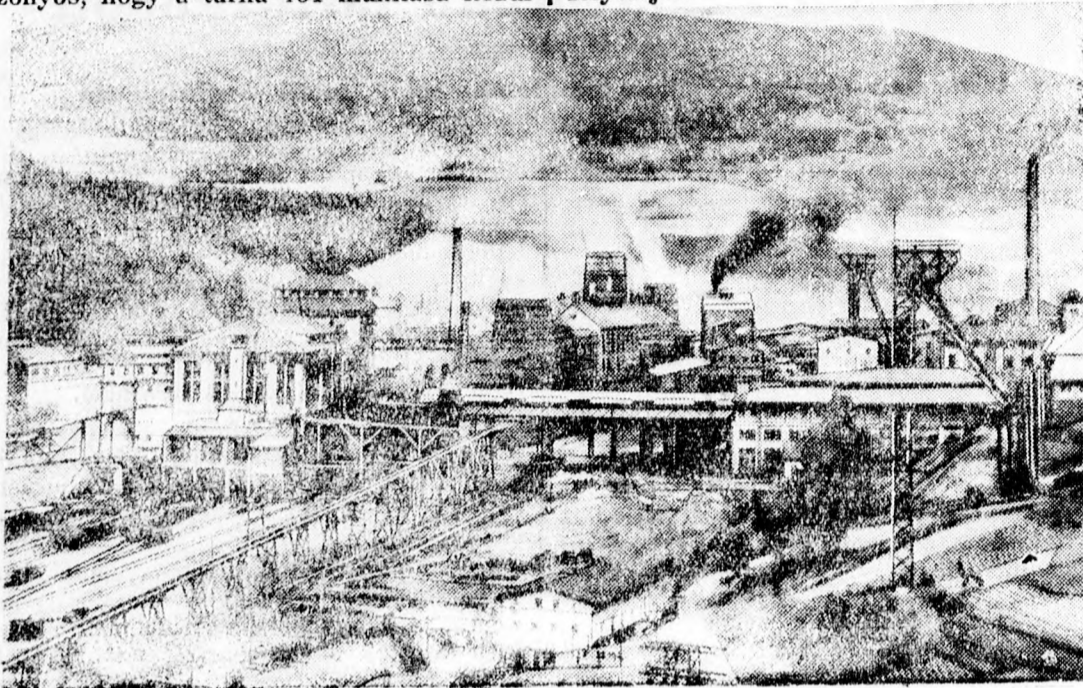
A NAK játékosai felhivatnak, hogy vasárnap a pályán pontosan jelenjenek meg és pedig az I. b. csapat játékosai 8 órakor az ifjúsági csapaté délután 4.30 órakor és az első csapat 5.30 órakor. — Sportkapitány.

A noviszádi Trgovacska Omladina első csapatának játékosai jelenjenek meg ma délután pontosan 4 órakor a kamenicai hajó noviszádi állomásán, mert Kamenicára utaznak barátságos mérkőzésre a Frusko-goracsal.

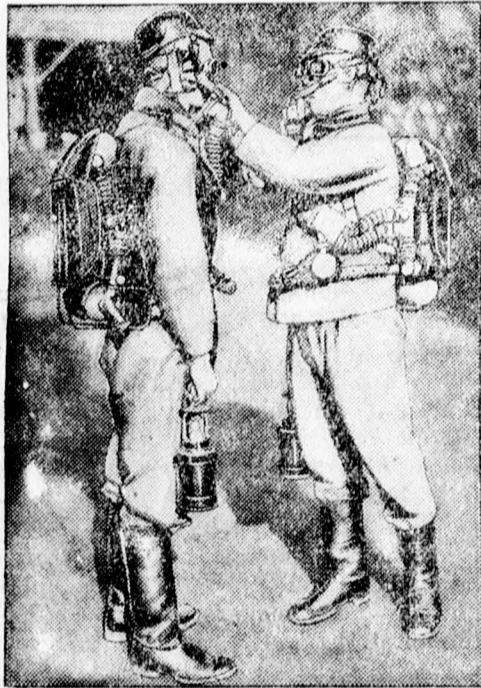
Ma is folytatják a mentési munkálatokat a felszüléziai bányaszerencsétlenség színhelyén

Neuroderből jelentik: A Hausdorf-bányavidék Vencel bányájának Kürt tárnájában történt borzalmas robbanás áldozatait még nem hozták mind felszínre. Most már bizonyos, hogy a tárna 151 munkása közül

egy sem kerül ki élve. Eddig 102 munkást hoztak ki a tárnából és még negyvenkilenc bányász van benne. A holttestek után szünet nélkül folyik a kutatás. A munkát ma is folytatják.

A Vencel bánya, ahol a borzalmas szerencsétlenség történt.

A gázmaszkokkal és bányászlámpákkal ellátott mentőcsapatok leszálnak a tárnába, ahonnan azonban már csak a halottakat tudják felszínre hozni.

Akik mindenüket elvesztették

A német birodalmi gyűlés tegnap megtartott értekezleten egy millió márka gyorssegélyt szavazott meg a felszüléziai bányaszerencsétlenség áldozatainak és a hozzá tartozók felségélyezésére.

Uj, fővárosi nivóju butor-üzlet nyílt meg Szuboticán

Két teljes hónapig a kíváncsi járókelők szeméi előtt építették át a szubotici Kralja Alekszandra uccában a Korzó kávéház helyiségeit, amelyekben Pesing és Spitzer beográdi kereskedők Domus név alatt megnyitották új butorüzletüket. A megnyitás tegnap délelőtt tizenegy órakor történt a sajtó képviselőinek jelenlétében. A cég átvette özvegy Hoffmann Mihályné régi szubotici butorkereskedését, amely teljes ötvenhat éven keresztül becsülettel állta meg helyét a szubotici piacon és a teljes árukészletet új helyiségeibe vitte át.

A megnyitáson a cég tulajdonosai is megjelentek, akik a fiók megnyitásával kapcsolatban a következőket mondták az újságíróknak: Minden igyekezetünk odairányult, nem kimélve időt és pénzt, hogy először új üzlettel ajándékozzuk meg szuboticát és hogy ez az üzlet minden tekintetben megfeleljen annak a jóhírnévnek, amelyet beográdi központunk élvez. Reméljük, hogy első lépésünk sikerrel jár. Nemesak külsőleg akarjuk az üzlet fényét emelni, hanem központunk szolid működése teljes garancia arra, hogy Szuboticán is eredményesen működhetünk. Sokan olyan színben igyekeztek szerepünket feltüntetni, mintha mi külföldi cég lennénk. Ezzel szemben megállapíthatjuk, hogy nyelv, iskoláztság és érzéseink szerint jugoszlávoknak valljuk magunkat, akik Szrémben születünk s így senki sem kételkedhetik hazafiasságunkban. Beográdi központunk olyan megbecsülésnek örvend, hogy sok más munka mellett a nagy vezérkar új épületének a miniszterelnökség, az erdőügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium valamint a nisi és banjalukai bányai paloták belső berendezésével bíztak meg. Mindezeket a munkákat a felettes hatóságok legnagyobb megelégedésére végeztük el. Ez a mi igazolványunk és reméljük, hogy ez az itteni illetékes helyek bizalmát is meg fogja nyerni. Mi nemesak importőrök vagyunk, mert mindaz, ami a belföldön készíthető, itt is készíthetjük.

Két palicsi fiatalember készüléket talált fel, amely lehetetlenné teszi a moziüzret

Szenzációs találmányt védjegyztetett a napokban két palicsi magántisztviselő. Vujkovic—Cvijin István és Csermák József palicsi magántisztviselők hosszús kísérletezés után feltalálták egy készüléket, amelyvel elejét lehet venni a moziüzretnek és amely megakadályozza a mozikban tűz esetén a pánik kitörését. A készülék egy kis celluloid szallagocsából áll, amelyet a vetítőgép fókuszában helyeznek el és amelynek egyik vége a fókuszra van erősítve, a másik része pedig kis horoggal egy karhoz kapcsolódik, amely forgó tengelyen áll. A tengelyen két kis borotvaéles kés van. Tűz esetén, ha a film meggyullad, meggyullad a celluloidszallagocska is, a tengely automatikusan átlordul, a késcsék elvágják a filmet és automatikusan elzáródnak a filmtartó dobozok. Ugyanekkor egy másik kar leállítja a motor működését és felgyújtja a nézőtérben lévő villanyégőket.

A feltalálók világszabadalmat váltottak ki találmányukra, sőt már tárgyalásban vannak egy nagy németországi filmgyárral, amely alkudozik a találmányra.

HIREK

Július

13

Vasárnap

Római katolikus: Anaklét. Protestáns: Jenő. Görög-keleti: (június 30) 12 apost. A nap kel 4 óra 4 perckor, nyugszik 19 óra 23 perckor. A hold kel 21 óra 49 perckor, nyugszik 6 óra 23 perckor.

Időjárás: A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése: Tulnyomóan borus idő az egész országban, sokhelyütt esővel. Délen és a tenger melléken átmeneti kiderülés.

Időjárás: Borus idő az egész országban, átmeneti kiderüléssel, helyenként esővel. Noviszádon borus és esős idő várható. A hőmérséklet 13 és 25 fok között fog változni.

— A beográdi bolgár követ Blédben. Vakarovszki beográdi bolgár követ Blédbe érkezett, ahol nyári szabadságát fogja tölteni.

— A francia nemzeti ünnep megünneplése Ljubljánában. Ljubljánából jelentik: Hétfőn, július 14-én a francia nemzeti ünnep alkalmából a francia konzul megkoszorúzza a ljubljana-i illír szobrot valamint Vodnik szlovén költő emlékművét.

— Primícia a beeskerek-i plébánia templomban. Schuld Imre beeskerek-i teológus, akit a múlt vasárnap szenteltek fel áldozópappá július 13-án, délelőtt tíz órakor tartja első miséjét Beeskereken a Kralja Petra téri plébánia templomban. Az ünnepi hitványoklatot Kovács István pápai prelátus, apátplébános tartja.

— Meghalt Hajdu Gábor nyugalmazott noviszádi járási rendőrfelügyelő. Pénteken este 71 esztendősen korábban meghalt Noviszádon Hajdu Gábor nyugalmazott járási rendőrfelügyelő. Hétfőn d. e. 9 órakor temetik a katolikus temető kápolnájából. Özvegye és nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— Megkezdtek a noviszádi strandot javítási munkálatait. Pár nappal ezelőtt bezártunk arról, hogy a noviszádi strandot az idők folyamán annyira megrongálódott, hogy a közlekedés már csaknem teljesen lehetetlenné vált rajta. A kövezési munkálatokat most megkezdtek és remélhető, hogy azt rövidesen be is fejezik, úgyhogy ezen fontos útvonalon hamarosan normális közlekedési viszonyok lesznek.

ÉPÜLETFA, DESZKA, LÉC, ASZTALOSÁRU
1488 VINKOVICS FATELEP
NOVISZÁD, Futooki put (Közkórház mellett.) Telefon 22-57

— Másfél évre ítélték a noviszádi Hofherr és Schrantz cég sikkasztóját. A noviszádi törvényszéken tegnap hirdették ki az ítéletet Pavlovics Milos, a Hofherr-Schrantz cég volt tisztviselőjének bűnperében, akit a cég sikkasztással vádolt. A bíróság Pavlovicsot másfél évi szigorú fogházra ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezett, míg az államügyész háromnapos gondolkodási időt kért.

— Ma a sztarakanisai sakk-klubbal mérkőznek a szubotici Népkör sakkozói. A szubotici Népkör sakkozói vasárnap délután Sztarakanisai sakkörét látják vendégül Palieson barátságos városközi mérkőzésre.

Rogaška Slatina. Mint feltétlenül szükséges diétás asztali víz, amely kitűnően elősegíti az emésztést, ajánlható az elismert Tempel forrás. Borral vagy gyümölcs-kivonattal vegyítve, kiváló frissítő ital. Kérje minden üzletben.

FERENCVÁROS – SLAVIA 1:0 (0:0)

A döntő gólt Tancos az utolsó percben tizenegyesből lőtte

Genfből jelentik: A Ferencváros–Slavia mérkőzése tegnap tizezer néző előtt, zuhogó esőben folyt le és Ferencváros javára 1:0 (0:0) eredménnyel végződött. A döntő gólt a második félidő utolsó percében Tancos lőtte tizenegyesből. Az eredménnyel a Slavia kiesett a közép-európai kupából.

Egy utssokkal zsufolt villamos Buenos Ayresben a folyóba zuhant: hetven utas a vizbefulladt

Buenos Ayresből jelentik: Szombaton reggel borzalmas szerencsétlenség történt Buenos Ayresben. A Rio Choellon felett áthaladó hidon egy utassal zsufolt villamoson kisiklott és a folyóba zuhant. Hetven utas a hullámok közt lelte halálát, csupán négy embernek sikerült megmenekülnie.

A beogradi Ruski Car szálloda előtt tegnap halálragázott az autobus egy kisleányt

A gyermek át akart szaladni az uttesten és nem vette észre a közeledő gépkocsit

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a déli órákban a beogradi Ruski Car szálloda előtt, a főváros legnépesebb utcájában. Blagojević Andrija nyomdász Jelena nevű hat éves kisleányát sétálni küldte az inasával, hogy a kisleány friss levegőt szívdjon. Mikor az inas és a kisleány a Ruski Car elé értek, a kis Jelena

hirtelen kirántotta kezét az inas kezéből és át akart futni az uttesten.

Ugyanebben a pillanatban haladt arra egy hatalmas autobus, amelynek vezetője észrevette a járdáról hirtelen lelépő kis-

leányt, teljes erejéből fékezett, de a gépkocsit már nem tudta megállítani és

a hatalmas autobus kerekei elgázolták a szerencsétlen kisleányt, akinek teste teljesen összeroncsolódott, úgy hogy a kis Jelena rövidesen meghalt.

Az elősiető mentők már nem tudtak segíteni a szerencsétlen kisleányon, akinek holttestét beszállították a közközház hullakamrájába. A rendőrség a szerencsétlenség ügyében szigorú vizsgálatot indított.

Vojnics István árvaszéki ülnököt bízták meg a szubotici városi takarékpénztár cégjegyzésével

A jövő hét végén befejeződik a vizsgálat a takarékpénztárban

A dunai báni hivatal kiküldött főtisztviselője második hónapi munka után a hét végén véglegesen befejezi a könyvek átvizsgálását a szubotici városi takarékpénztárban. Értésüléseink szerint a vizsgálat újabb szabálytalanságoknak nem jött a nyomára, viszont megállapítást nyert, hogy

Béni Lukács, az öngyilkosságot elkövetett aligazgató 1924 óta folytatta visszaéléseit és kisebb összegekben összesen 532.000 dinárt tulajdonított el a bank pénzéből.

A legnagyobb tétel hatvanezer dinár volt, amelyet Béni Lukács röviddel öngyilkossága előtt vett fel a bankból, amikor

Lepedát Ilija igazgató szabadságra ment.

A városi takarékpénztár igazgatósága pénteken ismét ülést tartott, amelyen Vojnics István árvaszéki ülnököt, a városi takarékpénztár igazgatósági tagját bízták meg a cégjegyzéssel. Vojnics István egyelőre a vizsgálat befejezéséig teljesít szolgálatot a bankban. Lepadát Ilija bankigazgató rövidesen visszatér szabadságáról és ismét átveszi hivatalát.

Megkezdtek a járásbírók ujjáalakításának munkálatait

Az igazságügyminiszter tisztviselőket küldte ki az egyes helyekre, hogy a helyzetet tanulmányozzák

Beográdból jelentik: Az igazságügyminisztériumban most dolgoznak a járásbírók ujjáalakításán, az új székhelyek kijelölésén stb. Szrskics igazságügyminiszterrel kapcsolatban elrendelte, hogy több tisztviselő utazzon ki az egyes járásbírói székhelyekre a helyzet tanulmányozására és tegyen neki jelentést tapasztalatairól.

TŐZSDE

Szombat, július 12

ÉRTEKTŐZSDE ZÁRLATOK

Zürich. Beograd 9.125, Budapest 90.175, Páris 2024.50, London 2502.75, Amsterdam 207, Newyork 514.55, Brüsszel 71.90, Milanó 26.975, Madrid 59.50, Berlin 122.78, Bécs 72.70, Szófia 3.73, Prága 15.275, Varso 57.75, Bukarest 3.065.

TERMÉNYTŐZSDE ZÁRLATOK

Budapest. (Határidős). Tengeri transit augusztusra 12.50—12.55—12.60. Csikágó. Buza: Tartott. Július 36.50, szeptember 39 ötnyelcad, december 95 ötnyelcad.

nyolcad. Tengeri: Csendes. Július 77.25, szeptember 74.75, december 78.25. Zab: Szilárd. Július 47, szeptember 50.75, december 56.25. Rozs: Csendes. Július 34 háromnyolcad, szeptember 36, december 39.25.

Winipeg. Irányzat: Szilárd. Buza július 93 hétnyelcad, október 97 ötnyelcad, december 99.50.

Liverpool. Buza: Tartott. Július 6 sh 10.50, október 7 sh hétnyelcad, december 7 sh 2 ötnyelcad.

Mélyen leszállítottuk árainkat
VINKOVICS FATELEP
Novinad, Futooki put (Közkórház mellett.) Telefon 22-57. 1488

Tégla

Legjobb ital a GERBER-féle világos „SPECIAL”-sör.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, oldalszúrást, mellszorulást és szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi »Ferenc József« keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** viz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Felhívás a szuboticei adófizetőkhez. A szuboticei adóigazgatóság felhívja mindazokat az adófizetőket, akik a forgalmi adó fizetésére kötelezettek és akiknek az évi jövedelme meghaladja az évi 360.000 dinárt, hogy az adókövető bizottság által megállapított adót azonnal fizessék be. Ugyancsak júliusban kell befizetni az április—júliusi negyedévre járó forgalmi adót is külön adó bejelentés alapján. A bejelentést Petrov referensnél kell benyújtani a Városháza 66. számú szobájában.

— Tűz volt Bácsko Petrovoszelon. Horváth András Gergely petrovoszelo gazda udvarán kazalba rakott 4 lánc csépletlen ga bona csüörtökön este fél 11 órakor meggyulladt és teljesen leégett. Vízhiány miatt a tűzoltóság csak a védelemre szorítkozott s így szélesedben a tűz hajnali 3 óráig tartott. A gabonát egy haragos bosszúból gyújtotta fel, mert a tűz a kazal hátsó részén a tiszai erdő felőli oldalon keletkezett. A gabona biztosítva nem volt s így a kár jelentékeny.

TÉGLA legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható
LESZMEISTER FATELEPEN, NOVISAD
Kamenici ut végén (Vasuti átjárótól balra). Telefon 24-78.

— Egy mérleg súlyával leütötte vadházastársát a becskeréki piacon. Becskerekéről jelentik: Súlyos kimenetelű támadás szemtanui voltak azok, akik szombaton reggel 8 óra tájban a becskeréki élelmiszerpiacon tartózkodtak. Markov Leposzava piaci árus összeveszett Ilijin Petar nevű vadházas társával és egy mérleggel fejbévágta. Markov tíz dinárt kért Ilijintől, de az megtagadta a pénzt és ezen dühödött fel annyira, hogy a keze ügyébe kerülő mérleg súlyával fejbe verte Ilijint. A földműves borzalmas sérülést szenvedett a fején és azonnal összeesett. Életveszélyes állapotban szállították kórházba, Markov Leposzavát pedig le tartóztatták.

— Az új Fordson traktor, amely erősebb és jobb az eddiginél, megtekinthető a „Ford Dealer“ F. Divics k. d. cégnél Noviszádon, Futaki ut 68 és ezen cég fióküzleteiben: Szuboticeán, Manojlovicséva 3. és V. Becskereken, Obala Princeze Jelene 9. Fentnevezett cég készséggel szolgál közlebbi felvilágosítással és kívánatra próbaszántásokat végez az új Fordsonnal.

— Közszemlére helyezték a szuboticei városházán az idei földadó kivetéseket. A szuboticei városi adóhivatal közli az érdekeltekkel, hogy az állami kataszteri hivatal elkészítette a földadó regisztereket az 1930-as évre és azokat a Városháza második emeleti 130. számú szobájában közszemlére függesztette ki. A földadó kivetések ellen ugyancsak július 19-ig lehet beadni a felebbezéseket.

Asztalosáru, épületfa csomómé-
deszka, lécz, stáffli, cserép, téglá legelőnyösebben
LUDWIG HUBERT i SIN cégnél **NOVISAD, V. Li-**
man. Tel. 25-47

— A Temerini TC Miss választ. A TTC legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy július 26-án saját helyiségében nagyszabású táncmulatságot rendez, amelyen nyilvánosságra hozza a vasárnap, e hó 13-án kezdődő Miss-választás eredményét, amikor a Miss több értékes ajándékot fog kapni. Az ajándékok között néhány selyemruha és egyéb értékes tárgyak lesznek. A Missnek a kapott ajándékokon kívül meglesz az az előjoga, hogy a TTC meceseit egy éven át ingyen látogathatja, s a TTC mulatságait ő nyitja meg.

Szuboticei inasokból álló betörőbandát fogott el a pasicsevói csendőrség

Be akartak törni egy zemuni bankba, hogy kivándorolhasanak Amerikába

A pasicsevói csendőrség tegnap letartóztatta és a noviszádi ügyészség fogházába szállította Szabó András foglalkozás nélküli egyént, Marinicki Dragutin asztalosinast, Kamarás Imre cipészinast és Gyenes József szobafestőinast, akik valamennyien szuboticei lakosok.

A négy jómádár a pasicsevói vasuti állomáson tünt fel és miután a csendőrség igazolásra szólította fel őket, menekülni igyekeztek. Később azonban mégis csak megadták magukat sorsuknak, úgyhogy a csendőrség mindannyiukat előállította.

A kihallgatás alkalmával az inasok kijelentették, hogy gyalog akartak menni Szuboticáról Zemunba,

azt azonban határozottan tagadták, hogy bármilyen bűnös szándékuk lenne. A csendőrség természetesen nem adott hitelt valomásuknak és megmotozta őket.

A motozás szenzációs eredménnyel járt,

amennyiben több álkulesot, egy hatalmas konyhakést, az ország három térképét, egy revolvert, harminc töltényt, két álarcot és különböző más szerszámokat találtak ná-

A Juda Makkabi összes ügyeit Lustig Nándor titkár intézi, mindennemű megkereséssel tehát hozzá kell fordulni. Telefon 20—58 alatt vagy pedig mindennap délután 1—2-ig az egyesület irodájában (Adamovics palota, Vilson tér) található.

Deszkat, léczet és épületfa
legelőnyösebben **LIŠIĆ FATELEPEN** Temerini ut
CSATORNÁN TUL 1705

— Háromszáz hektár termés leégett Franciaországban. Párisból jelentik: Boulouris közelében a mozdonyból kipattanó szikra tüzet okozott a sinek mentén. A heves misztrlá erősítette a tüzet, amely csakhamar óriási méretűvé növekedett és mintegy háromszáz hektár területen elpusztította a gabonát.

— Megjelent a szőlő a noviszádi piacon. Anoviszádi piacon megjelent az első szőlő. Egyelőre ugyan még nem mézédés a piacon kapható szőlő, ennek ellenére mégis husz dinárt fizettek kilójáért a primörök kedvelői. A szőlő a szerémségi szőlőkből való.

— Fürdőkabátok nőknek, férfiaknak a ret után. Fischer J. és Fia, Noviszád.

— Ítélet a Vojvodina kávéházbeli botrány ügyében. Becskerekéről jelentik: A bűntető rendőrbíró tegnap hozott ítéletet Jovanovics Uros nyug. postafőtiszt pofozkodási ügyében, aki mint ismeretes pénteken délelőtt egy róla megjelent cikk miatt tetteg inzulálta Bozsicarevics Milant, a Szeverna Sztraszsa című lap munkatársát. A rendőrbíró Jovanovics Urost 100 dinár, a szenvedő hőst, Bozsicarevics Milant, pedig 50 dinár pénzbírságra ítélte.

Apatin nem óvja meg a Topolai SC ellen elvesztett mérkőzését. Szombori jelentés alapján megirtuk, hogy az apatini Tri Zvezde megóvja a Topolai SC ellen elvesztett mérkőzést azzal az indokolással, hogy a topolaiak egyik játékos a cipő nélkül játszott. Apatinból most úgy értesülünk, hogy a Tri Zvezde egyáltalán nem foglalkozott az óvás gondolatával, mert nem a zöld asztalnál, hanem a zöld gyepen óhajt mindenféle óvás nélkül küzdeni.

luk. Amikor mindezek a büntérgyak előke-
rültek, az inasok bevallották, hogy egy

nagyszabású betörésre szövetkeztek.

Az volt ugyanis a céljuk, hogy

Zemunban egy bankban betörést köves-
senek el és a szerzett pénzen Ameriká-
ba vándoroljanak ki.

Kamarás Imre ezenkívül kijelentette, hogy munkaadója, Erdélyi Antal szuboticei cipésmester egy bankba küldte, hogy onnan ötezer dinárt felvegyen,

ő a pénzt csakugyan fel is vette, de
magának tartotta meg.

Kamarás ezenkívül kijelentette, hogy a revolvert Sabacon vette, ahonnan Beogradba került, majd Zemunba és onnan Szuboticeára.

A csendőrség azt hiszi, hogy a négy inas még több más bűncselekményt is elkövetett és ezért ebben az irányban is folytatja a nyomozást, egyelőre azonban a közbiztonságról szóló törvény alapján indítanak eljárást ellenük és még a mai nap folyamán átszállítják őket a szuboticei kerületi törvényszék fogházába.

Bíróküldések a mai mérkőzésekre. Gradjanszki—NAK: Daljev, Rádnieski—NAK ifj. Babin, Makkabi—Temerini TC (Temerinenben): Zsivánovics, helyettese: Body.

— Svájcban tartják a táncitanárok idei nemzetközi konferenciáját. A táncitanárok nemzetközi egyesülete idei konferenciáját a svájci Interlackenben rendezik. A nemzetközi konferencián értesülésünk szerint a többek között Nemes noviszádi és Landau szombori táncitanárok is résztvesznek.

Noviszádi piaci árak. Állatvásár: szarvasmarha 7—8.50, hizott sertés 9—11, borju 11—12, bárány 6.50—7.50. Baromfi piac hizott fiatal liba 17—18, hizott öreg kacsa 15—16, fiatal 16—17 dinár kg., fiatal kacsa 35—50, kacsa 40—50, fiatal liba 50—90, liba 90—150, rántani való csirke 20—28, nagyobb baromfi 35—60 dinár párja, tojás 13—14 darab 10 dinár. Halpiac: ponty 18—20, harcsa 20—25, kecsge 15—30, fehér hal 14—16, csuka 16—18 dinár kilója. Gabonapiac: új buza 170—175, tengeri 125—130, árpa 90—100 dinár mázsája. Szénapiac: muhar 45—75, száraz here 80—90, szalma 15—25 dinár mázsája, friss here 40—60, pelyva 40—60 dinár kocsija. Gyümölcsiac: szőlő 20, meggy 5—8, kajszinbarack 3—8, körte 3—5, alma 2—5, őszibarack 10—18, ringlo 1.50—3, zöld ringlo 7—8, zöld dió 6—8, Zöldség piac: zöldbab 3—6, paradicsom 2—3, zöldborsó 4—5, burgonya 1.20—1.50, kis tök 3—4, dinár kilója, káposzta 1—2, vörös káposzta 1.50—2, lopótök 5—8, sárgadinnye 3—12, zöld kukorica 0.50—1, kelkáposzta 0.50—1 dinár darabja. Paprika 100 darab 4—5, babura 100 darab 30—50 dinár, fokhagyma 8—10 dinár koszoruja, vöröshagyma 4—5 darab 1 dinár, zöldség 0.75—1 dinár csomója, cékla 2—3, kalarabé 2—3, hónapos retek 2—3 egy dinár.

KÖSZENET CSÉPLÉSHEZ raktárunkról leg-
versenyképesebb áron szállítunk
1488 **VINKOVICS FATELEP**
NOVISAD, Futoski put (Közkórház mellett.) Telefon 22-57

*— Aki sovány és ideges vagy álmatlanságban szenved, igyon GERBER-féle DUP LA MALATA „GOLIAT“ fekete sört.

Öreg Gáspár István velikapiszanciai lakos nyerte el a Reggeli Újság hangos, vagy némafilmpályázatán az első díjat

Egy háromlángos rádiókészüléket és hangszórót nyert Öreg Gáspár István pályázata — A második díjat Hirschler Ferenc, Noviszád, a harmadik díjat Perkovics Ferencné, Szubotica nyerte — Pályadíjat nyert még Léh István, Noviszád, Váradi Sándor, Szubotica és Mannheim Dénes, Noviszád

Az a hatalmas érdeklődés, amely a Reggeli Újság hangos, vagy némafilmpályázatát eddig végigkísérte, tegnap sem esökkent és ugyszólván az utolsó percig egész sereg új pályamunka érkezett be a szerkesztőségbe. Öszintén szólva, a mostani ugynevezett nyári uborkaszében magunkat is meglepett az érdeklődésnek ez a nagyarányú megnyilvánulása, ami annak a jele, hogy

a közönség egyik legfontosabb kulturproblémájának tekinti a hangos vagy néma film küzdelmét.

A tegnap beérkezett pályamunkák közül a következő érdemesebb pályázatok jöttek számításba: Janesusko Gábor, Noviszád, Frank János Velikakikinda, Balog Ferencné, Noviszád. Itt említjük meg Halupak Gedeon pályamunkáját, amely terjedelemben tekintetében kétségtelenül a legimponálóbb, nem kevesebb mint hét írott nagy oldal. Ugyancsak tegnap érkezett be Balaton J. Noviszád pályázata is, amely egyike a legérdekesebb kuriozumoknak és ezért alább le is közöljük. Balaton J. sajnos elég gyenge versben a hangos film mellett foglal állást, a vers érdekessége azonban ott van, hogy a kezdőbetűk „ELJEN A HANGOSFILM” felkiáltást adják.

En egy nap reggel arra ébredtem fel, Lehet rádióm is, csak éppen irnom kell! Jó, hát én is írok, gondoltam magamban, Elkezdtem keresni az asztalfiókban, Nemsokára előkerült toll, papír és tinta, Aztán így jött létre ez az írka-fírka. Hangos-e, vagy néma ez a kényes téma A Reggeli Újság újabb pályázata! Néma? Néma marad, hisz nem tiltakozhat, Gyenge már a harcra s többé fel nem támad. Olesőbb, mint a tonfilm, de messze mögötte Szépségben, gyönyörben és még sok mindenben.

Film, már csak a tonfilm, csak az beszél mostan. Ilyen éppen hiányzott már a XX. században Lesz sok ellensége és sok haragosa, Mégis őt illeti a dicsőség szava.

De térjünk át a zsüri tegnapi munkájára. A héttagnyi zsüri tegnap este ült össze és gondosan átvizsgálta a pályamunkákat, amelyeket kiválogatott és amelyek legkönyvolgabb számításba jöhettek. Végül is hat pályamunka maradt vissza, amelyeket egyenként gondosan felolvastunk és a zsüri ezután meghozta végleges döntését.

Az első díjat, egy háromlángos rádiókészüléket és hangszórót Öreg Gáspár István velikapiszanciai lakos nyerte el.

Öreg Gáspár István pályamunkája egyike a leginvenciósabbaknak, emellett pedig egyszerű stílussal megírt és meghatározó írás. Öreg Gáspár István ákombákomos betűkkel megírt írását először papjának adta oda, aki megjavította, rendbeszedte és aztán beküldötte a szerkesztőségnek. Lelkés és hívő együttes munkája ez a feltétlenül alapos és emellett lírai színekben bővelkedő és kedves írás. Öreg Gáspár István

pályanyertes munkáját az alábbiakban mutatjuk be olvasóinknak:

Nagytekintetű Szerkesztőség!

Öreg, reszketős kezem írása, ákombákom betűs levelém fel sem tűnik talán a között a sok írás között, amivel lapjukt most a filmkérdés dolgában, tudom, elárasztják. De, mert alkonyba hajló napjaimmal is nagy élenken kísérem az emberiség fejlődését és ha én magam közelebb is állok ahhoz az órához, amikor e földről memem kell hosszannával köszöntök minden olyan találmányt, amely az emberi életet tökéletesebbé, szebbé tudja majd tenni és boldoggá azokat a nemzedékeket, amelyek utánunk jönnek. E jegyben had szóljak néhány szót e kérdéshez én is!

Magyar nyelvérzékem vitára készíttet ugyan, hogy helyesen mondjuk-e magyarul a tonfilmet, amíg hangosfilmnek nevezzük vagy inkább hangzó filmnek kellene mondanunk, de már mindenki hangos filmnek ismeri, én is a hangos filmről szólok. És mindenképpen inkább a hangos filmről, mint a néma filmről! Hogy

ma még vannak, akik a néma filmet pártolják, csak a megszokás hatalma az, amelyet nehéz levetkézni.

Sokan épügi riadoznak a hangosfilmtől most, mint annakidején nem hittek a néma film jövőjének. A néma filmet most megszokták, szórakozásuknak, és lelki táplálékuknak, hogy azt mondjam, köznapi eledelvé vált és most nem igen óhajtanak változtatni az éntrenden. Vannak, akik megszokták a magyar konyhát és kevésbé izlik azoknak a német főzet. Ez esetben ugyan fordítva van a dolog: a régi, a néma film jelentti a német „krumpéros”-konyhát, melynek helyébe hozza az idő, a fejlődés a jó magyaros konyhát, a jó magyaros ételt, a hangzó filmet. (Ne ítéljenek meg, hogy ilyen konyhai hasonlattal szólok, holott a film, akár a szórakozás, akár a tudomány eledel, mindenképpen lelki eledel, de öreg ember már csak a konyhával szeret legjobban barátságban élni és így nem csoda, ha legszárnyasabb gondolatai is oda csavaródnak)

Lehet-e habozni, mikor arról van szó, hogy a néma, vagy a beszélő ember ér-e többet. Ha egy csinos kislányhoz bármilyen szép, pörge bajszu, csinos legény kopogtatna be köröbe, örömmel és megadással tudna-e a nyakába borulni, ha a pörge bajszu legény (jól van no: legyen beretvált bajszos, mert ez korszerűbb) néma volna? Azt gondolom, vágyóbb örömmel fogadná azt a másikat, akinek nemesak a szemei sugároznának, hanem a szája is vallaná:

„Szeretlek kedvesem, szeretlek téged, Mint ember még soha, sohasem szeretett!”

Petőfi...

Tagadhatnánk-e, hogy érzékeinkre minden hatás között leghatalmasabban a hang hat? Sokat elmélkedtem a fénynek, a színeknek a szépségén, az izlett iz sokaságán, a virágok számtalan illata felett (ugye milyen bőditő némelyik) és affelett, hogy a simogató édesanyai és hitvesi kéz mennyi gondot elsimíthat redő szánotta orcánkról, de min

dig úgy találtam, hogy e négy érzékelés még sem tenné teljessé, gazdaggá az életet, valami hiány volna benne, ha az ötödik érzékelésünkkel, a hanggal, a hang birtokával nem bírnánk. Legyen szóbeszéd, legyen ének ária, legyen zene! Vagy máskor: szélzugás, villámdördülés, hegyi patak csendes csobogása, tenger morajlása... vagy unokáink lágy, együgyű gügyögése! És mindez hiányzott a néma filmből és mindez benne van a hangos filmben! Az előbb használt hasonlóság szerint a néma szerelmes legény hangosan szólóvá, beszélővé lett. Elképze em pl., hogy milyen egészen másszerű, gazdagabb lenne a Quo vadis, ha mégegyszer hangos film gyanánt pergetnék le a szemem előtt.

Ha Péter szájmozgása a római uton nem kérdőjelet rajzolna elem, hanem hallanám ugyanakkor: „Quo vadis, Domine” és a fényalak, a Jézus is hallásomra mondaná: „Megytek, hogy mégegyszer megváltsam a világot!”

Kis, falusi eszemmel úgy gondolom, hogy akármennyire fejlődjék a film, sohasem fogja utolérni az élő színpadot (mivel a film csak sik vásznon él, a színpadnak pedig tere van és élő alakok adnak itt életet, de nagyon megközelítette az által, hogy a hang segítségével az eddig némán mozgó alakoknak hangot ad és ezzel inkább teszi élővé. Falusi korlátok közé szorított, de gondolkodni, tanulni vágyó lakóinknak igen nagy nyeresége lesz, ha egy szép napon azt mondja majd a papunk, hogy a következő vallásos estélyen olyan filmet fog lepergetni az iskola falán, amelyiknek a pergő motorja Beogradban, vagy talán Budapesten, vagy talán Londonban működik. Miért volna lehetetlen? A hang-rádió már megvan, még csak egy fényrádió kell! (Mi itt, a mi kis gyülekezetünkben vallásos estélyeken ilyen dolgokkal is foglalkozunk ám!)

Sokat tudnék még Szerkesztő Uraiméknak írni, de félek, hogy hamar rámondják: ez is egy bőbeszédű öreg ember, így bucsuzól még csak egy kérdést teszek fel: nem volna-e jó, ha arról is megkérdeznék az olvasó közönséget: miféle filmet kíván, hogy általuk a világ, az emberi élet tökéletesbüljön. Engem már nem nyugtalanít, hogy a fényrádiók is mikor készülnek el és mikor pergetik Londonból a piszanciai iskola falán valamelyik beszélő filmet, hiszen egy lépés van köztem és a halál között és nemsokára azon a másik világon fog nekem filmet pergetni az a menyei kéz, melyben hinni oly igen jó nekem, de nem közömbös a számomra az, hogy kis unokám milyen természetű és milyen lelkű filmeket lát. A mai filmekben temérdek a könnyelműség, a mesésrűség, egyáltalán hiányzik az életnek az a komolysága és megbeesülése, amelyet a munka és a veritek aranyoz meg.

Ilyen filmekhez pedig melyik szülő engedni nyugodt szívvel gyermekeit és unokáit!?

Velika Piszancica, 1930. július hó 3.

Teljes tisztelettel:
Öreg Gáspár István s. k.

U. i. Öreg Gáspár István ákombákom írását kissé rendeztem, az íráshibáktól megtisztítottam, könnyebb olvashatás végett legépeltem és így adom utjára.

Berta Imre
ref. h. lelkész.

A zsüri ezután tovább tanácskozott és

a második díjat Hirschler Ferenc noviszádi magántisztviselőnek ítélte oda

A második díj egy értékes hangszóró. Hirschler pályázata alapos és mély munka, amelyet keddi számunkban fogunk olvasóinkkal ismertetni.

A harmadik díjat, 100 dinárt Perkovics Ferencné, szuboticei pályá-

zónak ítélte oda a zsüri.

Perkovics Ferencné alapos és mindenre kiterjedő pályamunkáját, mult vasárnapi számunkban, mint egyik legjobb pályamunkát, már leközlöttük.

A negyedik díjat, amely szintén 100 dinár, Léh István noviszádi pályázónak ítélte a zsüri. Léh pályamunkáját szintén a jövő héten fogjuk olvasóinkkal ismertetni. Az ötödik díjat, a Reggeli Ujságot két hónapig ingyen, Várady Sándor, szuboticeai pályázó nyerte, akinek pályamunkáját a jövő héten fogjuk leközlölni. Végül a hatodik díjat Mannheim Dénes noviszádi pályázónak ítélte oda a zsüri. Mannheim pályamunkája, amelyért a noviszádi Apollo egyik előadására egy négyszemélyes páholyt kap, a mult héten jelent meg a Reggeli Ujságban.

A zsüri ezután dicséretben részesítette a következő pályázókat: Dudás Tibor Szt. Becsej, Farkas Gyula, Noviszád, Győrfi Mária Szombor, Schwáb Bernát Noviszád, Dr. Papp Antal orvos, Szentá, Martinovszki Ottó és Klippel Károly, Noviszád.

A nyerteseknek a pályadíjakat ki fogjuk küldeni, a noviszádi nyerteseket kérjük, hogy a nyereséget átvétele végett sziveskedjenek szerkesztőségünkbe, Kralja Petra ul. 30, első emelet, befáradni, a szuboticeai nyertesek pedig szuboticeai szerkesztőségünk nál, Kralja Alekszandra u. 9. szám alatt vehetik át pályadíjaikat.

Amerikai atléták Európában

A jelenleg Európában turázó amerikai atléták egyik csillaga: Hamm az Egyesült Államok távugró bajnoka.

Egy cigaretta füstje

Ha látsz egy pompás autót és benne kényelmesen ülő gazdag embert, egy pillanattig se nézz utána irigykedve, busan és lemondóan. Mondd ezt magadban: Még nekem is lehet.

Ha valami nagyon kedveset akarsz egy hölgynek mondani, mondd azt, hogy: le van fogyva. Boldogan fog mosolyogni és elhiszi, akárhogy meg van hizva.

A fagyalt mellé évszázadok óta szervózzák az ostyát. Egy cukrásznak eszébe jutott: süttött egy stancit és betette a fagyaltot. Világcikk lett belőle.

Itt vannak a legegyszerűbb, legtermészetesebb ötletek mellettünk, körülöttünk. Es olyan ritkán tudunk egyet-mást kitalálni.

MA DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR:

Gradjanszki (Oszijek)—NAK

Odzsaci Kupamérkőzés, NAK pálya

Az Odzsaci Kupáért folyó küzdelmek során ma a második és harmadik helyezett méri össze erejét. Az oszijekai Gradjanszki és a NAK — a mai találkozó szereplői — egyképpen három-három mérkőzést játszottak, de míg a Gradjanszki öt pontot szerzett, a NAK mindössze négyet. A mai találkozó tehát NAK győzelem esetén egyben a második helyezést is biztosítaná a noviszádi kék-fehérek számára, döntetlen eredmény, vagy oszijekai győzelem viszont a Gradjanszki második helyét erősítené meg.

Mindezeketől eltekintve a mérkőzés már

magában is érdekes lesz, mert jó stílusú játsszó két együttest állít szembe egymással. A NAK együttese nehezen lendül állandó formába, de játékán az utóbbi hetekben határozott javulás észlelhető. Az oszijekai Gradjanszki az Odzsaci Kupáért folytatott küzdelmekben, de egyéb mérkőzéseken is igen jó eredményeket ért el, jó játékkal. Éppen ezért minimális győzelmet tippeljük, de ha a NAK-nak jó napja lesz az eldöntetlen eredmény sem lehetetlen.

A mérkőzés előtt a Rádnicski—NAK ifjúsági csapatok játszanak.

Hatalmas drukkerhad kíséretében megy ma a Bácska Beográdba

Ma játszik le az országos selejtezők második fordulóját Beogradban. A Bácska a Jugoszlávia ellenfele lesz és alkalma lehet megcáfolni mindazon véleményeket amelyek csak szerencsés véletlennek tartják Szuboticeán a beográdi csapat fölött aratott győzelmét. Ha a Bácska bebizonyítja a szuboticeai 2:1-es eredmény reális voltát, máris megfelelt részben hivatásának mert tiszta képét nyújtotta annak hogy a szuboticeai futball semmivel sem maradt a beográdi mögött és mindenkor csak pillanatnyi diszpozíció döntheti el egyik vagy másik javára a mérkőzést. Nehéz feladat ugyan Beogradban, saját otthonában, saját közönsége előtt legyűrni a Jugoszláviát, de bizni lehet a Bácska hagyományos lelkesedésében, küzdenitűdésében, szerencsésében és a kétszázfőnyi kíséretű hadi lelkesedésében amely teljes mértékben ellensúlyozhatja a beográdiak — a hazai pálya és közönség nyújtotta — előnyét, és ezzel sikerül legalább eldöntetlen eredményt elérnie amely feltétlenül szükséges ahhoz, hogy az országos pontrendszerű bajnoki küzdelmekben tovább kvalifikálhassa magát.

A Bácska sikeres szereplésével nemcsak saját magának, hanem a szuboticeai közönségnek is adózik mert ezzel alkalmat adna a szuboticeai pályák látogatóinak több szép mérkőzés megtekintésére.

A Bácska a Bécsből hazatért Rudics II.-vel megerősített csapatával veszi fel a küzdelmet míg a Jugoszláviája a mult vasárnapi változatlan összeállításban szerepel.

Küzdelem az országos bajnokságért. Beogradban, Oszijeken, illetve Zágrebben ma játszik le az országos bajnokságért folyó selejtező mérkőzések második fordulóját. Az elmúlt vasárnap Szuboticeán a Bácska 2:1 arányban legyőzte a Jugoszláviát, Zágrebben az oszijekai Szlávia 3:3 arányban eldöntetlenül mérkőzött a HASK-ka, Ljubljánában a zágrebi Konkordia 6:3 arányban legyőzte a ljubljanaei Iliriját. A selejtező győztes csapatok mint ismeretes jogot nyernek arra, hogy résztvegyenek az országos bajnokságért folyó küzdelmekben, amelyek szeptemberben kezdődnek.

Vasárnapi sportprogram Szomborban. Vasárnap csak a Szoko pályán lesznek mérkőzések Szomborban. Délután 3 órakor a Rádnicski mérkőzik a Szombori TK-val, ezt követi a soffőrök és fiakerosok közötti barátságos mérkőzés. Délután 6 órakor a VSC és a szombori Szoko játssza le hátralévő bajnoki mérkőzését, melynek kimenetele teljesen nyílt. — A szombori Sport vasárnap Bezdánban vendégszerepel.

Szuboticeán ma csak egy mérkőzés lesz. Ma délután a Szand-pályán a Szand kombinált csapata tréningjellegű barátságos mérkőzést játszik az ujonnan alakult másodosztályú Szloboda SK-val.

A szuboticeai futballbírák testületének közgyűlése. A szuboticeai futballbírák testülete július 29-ikén este nyolc órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a Vass Adam féle vendéglőben. A közgyűlés tárgysorozata a következő. Elnöki megnyitó, titkári és pénztári jelentés, a régi vezetőség felmentése és új vezetőség választása és esetleges indítványok.

—o—

Ma tartja meg idei második lóversenyét a szuboticeai Kralj Alekszandar lovaregylet

A legnagyobb jugoszláv istállók vesznek részt a futtatáson

A szuboticeai Kralj Alekszander lovaregylet július 13-ikán vasárnap délután tartja meg idei második lóversenyét, amely érdekesség tekintetében lényegesen fölülmulja az elsőt, amely pedig olyan szép erkölcsi sikerrel végződött, amilyenre még nem volt példa Szuboticeán. A mai lóversenyre az ország legnagyobb istállói beneveztek. Lelbach Gyula, dr. Dungserszki Gedeon, a beográdi Todorovics testvérek, az Eichhorn magánmén gazdaság Grof Schönborn versenyistálló, Csánics testvérek és több versenyistálló tulajdonos legjobb lovaikat állítja startba a versenyen. Az istállók összesen

negyvenöt lovat szerepeltetnek a lóversenyen, amelynek főattrakciója a mezőgazdák vigaszversenye, a tisztai akadály verseny és a kétévesek versenye lesz, amelyet először rendeznek meg Szuboticeán. Minden versenyszámban több ló indul, úgy hogy a versenyek kimenetele teljesen nyílt.

A lóverseny részletes programja a következő:

Délután négy órakor a mezőgazdák vigaszversenye. Díjak: 3.500 dinár. Távolság 1400 méter. A versenyre nyolc lovat neveztek be.

Fél öt órakor vigaszverseny. Díj: 5.000

dinár, távolság 1400 méter. A versenyre 12 lovat neveztek be. Ezen a versenyen az összes nagy istállók több lóval szerepelnek.

Öt órákor a kétévesek versenye. Távolság 900 méter. Díj: 4500 dinár. A versenyen a Lelbach-istálló 3, az Eichhorn istálló 1 és dr. Dungserszki Gedeon pedig 2 lóval vesz részt.

Fél hatkor Szubotica város versenye. Távolság 2000 méter. Díj: 6300 dinár, beneveztek 7 lovat.

Tiszti akadály verseny. Kezdeté hat órákor. Távolság 3000 méter. Díj: 4500.— dinár, beneveztek 6 lovat.

Fél hétkor kétfogatu ügetőverseny. — Távolság 3000 méter. Díj: 3500 dinár. A versenyen 5 istálló vesz részt.

A vasárnap délutáni lóverseny iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, nemcsak Szuboticán, de az egész környéken is.

Gazdák!

Az őszi vetőmagot az elismert

ABAVIT-B

univerzális csávázó-szerrel pácolják.

Kapható mindenütt!

Vezérképviselő:

Filip Metzger
Novi Sivac

2794

FIGYELEM!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

FIGYELEM!

épületfa kereskedésünket kibővítettük!

Állandóan nagy raktárt tartunk mindenféle

száraz épületfa anyagban, ugymint: deszka, lécz; asztalos és bognár áruban

ÁRAINK LEGVERSENYKÉPESEBBEK!

A n. é. közönség pártfogását kérve vagyunk, kiváló tisztelettel

Vinkovics fatelep

Novisad, Futoski put

Közvetlen a kórház mellett

Telefonszám 22-57

Izvrš. Br. 31/1930.

Objava javne prodaje

Potpisani sudski izvršitelj ovim objavljuje, na osnovu odluke Kr. Sreskog Suda u Novom Sadu Br. 12016/1929. u korist Vasić Pere iz Bukovca, zastupa ga Markuš Dr. Mita, advokat iz Novog Sada, radi 771 din. glavnice i prip. na javnoj prodaji prodati sledeće pokretnine: duć. i sobni nameštaj, koje su procenjene na 6300 dinara.

Javna prodaja održaće se dne 15. jula 1930. god. u 9 sati pre podne u Novom Sadu u Kajmakčalanskoj ul. br. 14.

Novi Sad, 13. jula 1930. god.

Boža Nikolić
kr. sudski izvršitelj.

A külföld humora

— Mondja, halász úr, mit csinálnak, ha a vízben alá merülök?
— Semmit, kiáltja csak S. O. S., S. O. S. míg egy hajó jön.

Tek.

Vranić és Tausch uraknak

egyházi kegyeszek, zaszlók és műképek raktára -
Novisad, Duna ucca 15.

A küldött arany és selyem himzett kazulával, kettő dalmatikával és velummal igen meg vagyok elégedve és akik csak láttak a körmeneten, mind dicsérték ezen remekszép kivitelű és mindaméltó olcsó miseruhákat. Szolid kiszolgálásukért köszönet. Becses címüket mindenkinek melegen fogom ajánlani.

Tisztelettel:

Ignjat Aljinović

guardian-plébános, Pančevo.

3068

Műhelyáthelyezés!

URBAN GREGEC műbutor-asztalosságát Novisad, Kralja Petra ul. 13 alól **Futoski put 32. szám alá helyezte át.**

**A dunai banovina által rendezett
vetőmagtisztító verseny**

JURY TAGJA

PAVLE POPOVIĆ-PECI

földbirtokos

NOVISAD - PAVLOVCI

„SELEKTOR-MINOR 30“

vetőmagtisztítógépet vásárolt a saját használatára.

Árajánlattal és felvilágosítással szolgál:

Auš i Drugovi K. D.

Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth

Novisad, Temerinska 1.

OSIJEK ZAGREB BEOGRAD SOMBOR VEL. BEČKEREK SKOPLJE

Városi Mozi Subotica

Ma hangosfilm bemutató
Aria az Otello operából
Énekl. TITTA RUFFO

Próbaházasság

Körkép a mai könnyelmi fiatalok életéből
Főszereplők:

Patsy Rut Miller és Lawrence Gray
Az ördögös csizmás kandúr

Bohózat.
A TEREM ALLANDÓAN HÖTVE VAN!
Leszállított helyárak!

TERRASZ KINO PALICS

Vasárnap

A divatkirálynő

Rendezte Max Obal. Főszereplők Székely Ibolya,
Harry Liedtke és Verebes Ernő

Kirakatüvegek leg-
előbb Vitrum tü-
kgyárban, Novisád,
Futoski put 137. 2222

ELADÓ

TEHERAUTÓ, féltonnás
Ford, jó karban eladó. —
Novisád, Jug Bogdana ul.
23. Chovan. 3061

Alig használt amerikai
íróasztal eladó. Bővebbet
Telefon 20-25. 3059

FAJGALAMBOK olcsón
eladók (egri kék, bécsi
rövidcsőrűek.) Megtekin-
thetők minden nap délelőtt
Skolszka (iskola) ucca 8,
földszint. 2897

Egy 27-es típusú FORD
alig használt, féltéherautó
átalakítható, olcsón eladó.
Schwarz Testvérek fatelep,
Novisád. 3058

350 CM³, angol motor-
kerékpár, jó állapotban ju-
tányosan eladó. Vadóc Ká-
rolynál, B-Topolán. 3054

TELEP 3/8 hold eladó.
Érdeklődni: Magarszka ul.
53. Novisád. 3070

TISZTVISELŐTELEPEN
adó- és tehermentes sarok-
ház, szabadkézből eladó.
Közvetítők díjazása nincs
kizárva. Ajánlatok Herbich
J. selyemfőnyőgyár igazga-
tónak küldendők, Pancsevo.
2880

501-es FIAT AUTO ge-
neral javított, elköltözés
miatt eladó. Temerin uc-
ca 115. 3026

Eladó új ház, mely áll
két szoba, két konyha,
istálló, kamra stb. Bővebbet
Radičevićeva ul. 15. 3046

KIADÓ

Egy csinosan berende-
zett szoba kiadó. Nemačka
ul. 5. 3062

KIADÓ október 1-re két
uccai egy alkóvos szoba,
előszoba, konyha, speiz,
pince. Zseljeznicska ul. 78.
Novisád. 3053

KIADÓ egy hentesüzlet-
nek való üzlethelyiség,
esetleg más üzletnek is al-
kalmatlan. Bővebbet Futoski
put 101. alatt. 3040

Elegáns különbejárta
BUTOROZOTT SZOBA
egy ur részére azonnal ki-
adó. Vojvodjanska ul. 19.
(Börze közelében). 3075

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETUS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

KERESLET

FIATAL leány vagy
asszony bejárónőnek ke-
restetik. Dr. Szántó, Novi
Sad, Kraljice Marije put.
(Villa Jankovics). 3064

BEJÁRÓNŐT KERESSEK,
Novisád, Nemačka ul. 30.
3063

LAKATOS és fényező
tanoncok fizetéssel felvé-
tetnek. Weltmann vas és
fémárugyárban, Novisád,
Szremszka ul. 3056

MOTORKERÉKPÁRT
500 cm³, keveset használt
túrgőssé vennék. B.
Topola, póstafiók 21. 3055

NYUGALMAZOTT VAS-
UTAS, kinek utazási joga-
sultsága van, jelentkezzen.
Cím a novisádi kiadóban.
3069

Fiatal SEGÉD, megbiz-
ható, kerestetik a fűszer-
szakmából szerb magyar
nyelvismerettel, augusztus
1. belépésre. — Ajánlatok
Reiter Ármín, Temerin,
küldendők. 3012

KÉT SZOBÁS LAKÁS
fürdőszobával, minden mel-
lékkeliséggel, lehetőleg
kerttel kerestetik. Ugyan-
csak kétszobás lakás a vá-
ros központjában vagy a
Duna ucca környékén. —
Szives ajánlatok a Reggeli
Ujság novisádi kiadóhiva-
talába intézendők. 2898

MINDENES SZAKÁCS-
NŐ kerestetik 15-re, No-
visád, Trifković tér 9. 3051

FODRÁSZTANONCNAK
felvétetik egy fiú és egy
leány, Jajagin fodrászter-
mében, Novisád, Trandafil
palota. 3005

MEGBIZHATÓ bejáró-
nőt keresek a délelőtti
órákra. Jelentkezni lehet
Novisád, Jevrejszka u. 12.
I. emelet. 3029

Idősebb ÓRASSEGÉD,
önállóan dolgozó, azonnali
belépésre kerestetik. —
A. Stebler, Szombor. 3030

VIZSGÁZOTT kazánfűtő
azonnal felvétetik „Plevna”
cukorkagyárban, Novisád,
Szokolszka u. 2. 3052

FEHÉRNEMŰ varrászhoz
értő ügyes géphimzőnő
felvétetik. Weiss Ilona, No-
visád, Njegoseva 9. 3079

ALLAST KERES

MINDENES SZAKÁCS-
NŐNEK jobb háza július
15-re szeretnék elmenni.
Cím a novisádi kiadóban.
3071

KÖNYVELŐ szerb, né-
met, magyar nyelvtudással,
több éves gyakorlattal ál-
lást keres. Megkereséseket
„Komoly” jellegre a szu-
boticai kiadóba. 5380

LIFKA KERT MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig

DINA GRALLA

az örökké nevető feketeszemű ördög utólrhetetlenül kedves
ujdonsága

CIRKUSZHÖLGY

Ötletes vigjáték

Főszereplők:

Dina, a reményteljes hajadon . . . Dina Gralla
Hoopy néni a család esze . . . Emmy Vida
Roli a fia . . . Robin Irwin
Tojás . . . Albert Paulig
Harapás . . . Sigi. Berisch

Mi látható még: A 150 kilós baba, a fejétől a lábáig 1 méter és
viszont. A hasnéküli szépség, napi tejfogyasztása 118 liter. Orvos,
ki sohasem látott gyógyszert. Házasítások, nincsenek megesküdvé,
de a családi ágyban találják magukat egy mulatság után.

Előadások kezdete este 9 órakor, vasárnap 4, 6 és 9 órakor

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **ujjonnan át-
alakított vendéglőmet vasárnap este nagy**

táncmulatság

keretében megnyitóm. Jó zenéről és italokról gondoskodva. Minden
vasárnap és ünnepnap táncmulatság! Szives partitogást ker-
3049

PETHŐ ISTVÁN vendéglős, Novisád, KAMENICI UCCA 9.

TÜCHIGES deutsches
Fräulein, spricht auch
serbisch, mit mehreren
Jahreszeugnissen, SUCHT
STELLE für den 15. Juli
in besserer Haus, auch
auswärts. Kamenitzergasse
78. 3 76

ÉRETTSÉGIZETT, per-
fekt szerb-magyar-német
levelező, öt éves utazói gyá-
korlattal, irodai munkát ke-
res. Szives megkeresések:
Waszliw József, Stari-
Bečej, Miletičeva ul. inté-
zendők. 3008

MÉRLEGKÉPES köny-
velő, szerb-horvát, magyar
német levelező, mérsékelt
díjazás mellett állást keres.
Elvállal órákonyvelést is,
ugyszintén elhanyagolt
könyvek rendbehozatalát.
Cím a novisádi kiadóhiva-
tatalban. 3032

KOLONFŐLE

KECSKETEJ, friss, na-
ponta kapható, házhoz szál-
lítottva is. Novisád, Strand
put 49. alatt. 3066

Jégszekrényt

legkevesebb jégfogyasztás-
sal magánosok, mészárosok
garantált jó s olcsó minő-
ségben **Ujváry Ferenc**
asztalosnál **Temerin** sze-
rezhetik be. Árlap ingyen.
2208

G I P S Z menyezetek,
menyezet rozetták, hom-
lokzat díszítések, kerti fi-
gurák legolcsóbban
Károlynál, Novisád, Ki-
szacska 1. épület és deko-
ratív szobrász. 2939

Ügyes gyári
munkásnő
felvétetik 3080
Safarikova ul. 25

Elsőrendű 2502

FŰSZER és
CSEMEGEÁRUT

vásárol

V. KOLARSKINÁL

Novisád, Kr. Aleksandra u. 1

TISZTVISELŐ

szerb, német, magyar leve-
lező, mérlegképes könyve-
lő, hosszú bankprakszissal
állását változtatná
Szives megkereséseket
„Tisztviselő” jellegre
a novisádi kiadóba kérek.

Főhelyen levő, jóforgalmu

szállodámat

(a Gazdakör itt van) be-
tegség miatt iccsének
vagy főpincérnek elszá-
molásra azonnal **kiadom**
Kalmár András
szállodás, Temerin.

Szesznaqykereskedés

nagy városban, 25 év óta
jól bevezetve, jólmenő ital-
méréssel, teljes felszerelé-
ssel, vezetés hiánya miatt
kedvező áron és kedvező
feltételek mellett

eladó 5385

Érdeklődők „Jó üzlet” jel-
legre küldött leveleit kérem
a Reggeli Ujság
szuboticai kiadóhivatalába
Aleksandrova 9.

Egy tanonc
azonnal felvétetik

SPILLER LENCI
csemegekereske ésében,
Novisád, Vasember palota

3065

KIADÓK

az Egészségügyi palota közelében több 3 és 2 szobás
modern és komplett vízvezeték és parkettás lakások

augusztus 1-re

Érdeklődni lehet: Ing. Steiger—Kazal és Ökrész
Novi Sad, Liman, Pavla Simića ul. 6. Telefon: 21-92.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SANDOR

Uj emberek

Uj lelket

Modern irányt

adtak a régi cégnek

Udova Mihajla Hoffmann

Az új tulajdonosok:

DOMUS, PESINGI SPICER Beograd

kik vezető állást
foglalnak
a butor-
kereskedelemben

Suboticán

ALAPITTATOTT 1876.
TELEFON 431.
Táviratcim: DOMUS

Az ujjaalakított üzlet modern külsejével és dusan felszerelt rak-
tárával a legolcsóbbtól a legdrágábbig látványosságát képezi
nemcsak Suboticának, hanem az egész Vojvodinának

Milyen lesz a világ képe a jövő évtizedek technikai haladása után?

A newyorki egyetem egyik tanára listát állított össze a jövő évtizedek találmányairól

Milyen lesz a jövő évtizedek technikája? Milyen lesz a világ képe az újabb találmányok után 1950—1960 körül? Ez a kérdés izgatja a technikai haladás iránt mindenekelőtt érdeklő amerikaiakat. Az utolsó évtizedek találmányai jelentőségben és merészségben túlhaladják mindazt, amit megelőző évszázadok tudnak felmutatni ezen a téren. És egészen jól megfigyelhető, hogy a feltalálások tempója is szinte napról-napra gyorsabbodik. Hogy mit fognak feltalálni a jövő évtizedekben, az döntő jelentőségű az emberiség jövőjének megítélésére is, mert egy technikai találmány a civilizált emberiség egész életét meg tudja változtatni.

R. W. Rabson, newyorki egyetemi tanár a fenti kérdésre válaszolva, összeállította azoknak a találmányoknak a listáját, melyek ugyszólván az emberiség küszöbén állnak és már-már bebocsájtásra várnak. Lássunk egy párat az elég hosszú listából:

Az új autó

A felsorolás első pontjai között szerepel egy újfajta autó, mely lényegesen különbözik a mai gépkocsinktól. Turbinászerű gép hajtja és nem csak előre és hátra, hanem oldal minden irányban és rézsutosan is tud mozogni. A mai motor egy újfajta motor váltja fel, mely a nyers kőolajat is fel tudja használni. Általában a gépek úgy alakulnak át a jövőben, hogy nem lesz számukra szükséges a hajtóanyagul szolgáló nyers kőolaj finomítása.

A repülők számára egyik legfontosabb találmány rövidesen egy olyan fényoszóró lesz, mely áttudja világítani a ködöket és felhőket. Az úgynevezett „Neon-lámpával” lefolytatott kísérlet már bevezetője ennek a találmánynak.

Uj erőforrások

De legnagyobb haladás az új erőforrások felfedezése terén várható. Ezek a felfedezések módját ejtik majd annak, hogy elsődlegesen használják fel a nap sugariból, az időszakok változásából és a föld melegéből nyerhető erőt. Manapság az ipari hajtóerőt csak másodrendű forrásokból nyerjük: a szénből, mely a nap elraktározott energiája és a vizesésekből, melyek vizét szintén a nap emeli a víz elpárologtatása által a kellő magasságban. Meg fogjuk találni a módját annak, hogy ezt a nagy energiát közvetlenül használjuk ki és az erőpócskáló kerülő utakat nélkülözni tudjuk. Ugyanúgy fel fogja használni az emberiség a tenger apályában és dagályában rejlő óriási erőforrást. Végül pedig a mélyfúrások és tűzhányók által nyerhető magas hőmérsékletet szintén kimeríthetetlen energia forrásnak használja majd fel a jövő évtizedekben az emberiség, mely meg fogja találni a módját, hogy ezeket a keze alatt levő erőket szolgálatába hajtsa.

Fűtés tűz nélkül

El fog tűnni a városokból a fűtés céljára használt tűz is. Ma több ezer kilométerről szállítják néha nagy göcponctokba a fűtőanyagot, amely óriási munkavessztéssel jár. El fog jönni az az idő, amikor büntetendően cselekmény lesz házakban kőszénrel vagy fával fűteni. Erre a célra a jövőben a villamosság szolgál majd, melyet óriási távolságokból úgy fognak tetszés szerinti helyekre vezetni, hogy alig veszít valamit el áramerejéből. A meleget központi fejlesztő üzemből úgy osztják majd szét a városokban, mint ahogy a vízvezeték ma

a vizet szétosztja. De nemcsak a meleget fogják így szétosztani, hanem a hideget is. Központi hűtőüzemek lesznek, amelyek hűtőerejüket tetszés szerinti mennyiségben szállítják majd az egyes lakásokba. Ez a berendezés különösen a melegebb éghajlat alatt lesz igen nagy értékű az emberi ség számára.

A hideg fény

A mai villamos világításnál a ráfordított energia kilencvenöt százalékát a világítással járó hősugarak emésztik fel, csak öt százalék szolgál tulajdonképpen világításra. Ezért fel fogják találni a hideg fényt. A világítás akkor mai árának legföljebb egyhuszad részébe fog kerülni.

A beszélő könyv

Különösen érdekes új találmány lesz a beszélő könyv. Minthogy Gutenberg óta a könyvek előállítása terén igazán alapvető haladás nem történt, a beszélő könyv lesz az első nagy előrehaladó lépés ezen a téren. Valószínűleg ugyanúgy, mint az elmúlt

évezredek, tekeresben fogják előállítani a könyvet, mely a megfelelő gépen pereg majd végig, hogy azon beszédé válasszék át.

El fognak térni a jövőben a papíros megszokásos előállítási módjától is. Szükség-telen pazarlásnak fogják tekinteni az erdők elpusztítását papírosgyártási célokra. Egy erdő újranövesztésére ötven év szükséges, míg a papírost egyik napról a másikra használjuk el. Olesőbb és kevesebb előanyagot pusztító módját fogják feltalálni a papírosgyártásnak, aminek előfutára képen már sok jól sikerült kísérletet tettek.

Álom a palicsi nádasban

Egy órára, rövid kis órára tollászkodott itt az álom

s szárnya kibomlott
s láttam, ahogy évszázadok rétegeit repüli át
Rég csattant csókok napba sűrűsödtek
s messzi sápadt fényüket ontották ide,
messze tünt fehér vállak villantak felém,
akár a távoli, méla havasok,
sülyedt utak borzongva fölmerültek
és a nyári álom sulyosságában
dübörögve vonultak el felettem az évtizedek,
távoli és megrakott társzekerek sorai.
Kézem kinyújtottam s megbecézgettem
a reámhajló fehér fellegeket,
szédülten bámultam a végtelen kék szemébe,

amelyből nádon és falakon át
forron pergett le rám
junius forró és szüntelen élete

Csuka Zoltán

Amerikában nem hiusági kérdés, hanem társadalmi érdek a szépség

A plasztikus sebészet a népjólét szolgálatában

Végre kisütötték, hogy a világháború használt is valaminek. Eddig úgy tudtuk, hogy ártott, de az amerikai sebészek más véleményen vannak. A legutóbbi amerikai sebészkongresszuson egy pár jeles sebészprofesszor felállt és bejelentette: „Misters, a világháború rendkívül sokat használt a sebészetnek...” És a sebészet ilyen formán igen sokat tanulva és okulva, az operációknak különféle művészi produkálásában odáig jutott, hogy egy-két nyisszantással mindenkit — megszépít és megfiatalít. Erre Amerikában kiadták a jelszót, amit hivatalos helyről szankcionáltak: A szépség társadalmi érdek!

Társadalmi érdek, hogy szép legyen a munkás, szép a rendőr, szép a nevelőnő, szép a szobalány, szép a szemeteskoecsis, szép a rikkanec, szép a villamoskalauz, szép a portás, szép a hivatalnok és szép a — fegyenc is. Mert ezeket is „megszépítik”. Aufrecht doktor, a híres amerikai professzor a Sing-Sing fegyházban naponta végez operációkat, mert az a közhit, hogy igen sok emberből csak az csinál gonosztevőt, hogy rut az arca s emiatt megvetést érez a társadalommal szemben.

A fegyenceknek azonban sehogyssem akaródzik ez a mesterséges „szépség”. A leg-többje kézzel-lábbal tiltakozik ellene. Rend-szerint kiválasztanak egynéhányat a leg-ru-tabbak közül és ezek aztán sorsolás útján történő sorrendben kerülnek a műtét alá. Hogy micsoda üzérkedés folyik itt a sor-számokkal, az el sem hihetnők. Volt olyan fegyenc, aki, csakhogy később kerüljön sor-ra, öt héten át heti négyszeri ebédjét aján-lotta fel szerencsésebb társának. Aztán ha lehet, a műtét után letépik a kötést, hogy arcuk még elégtelenedettebb legyen. Azt mondják, csinos pózával nem lehet betörni. A businesman-ok csak marcona külsőtől ijednek meg.

Aufrecht professzornak — lévén ő a leglelkesebb propogálója az emberek meg-szépítésének, tartván ezt államédeknek s egyéb ilyen hangzatos jónak — minden elé-je kerülő páciensből négy hét alatt elbájoló szépséget varázsol. Lenyisszant az orrból, eltünteti a ráncokat, gyurja, formázza, va-salja az emberi arcot. Orvosi körökben ez-ért teljes tisztelettel „szobrász orvosnak” hívják. Volt egy pár igen érdekes esete.

Egy kisfiu basseballjáték közben betör-te az orrát. Ettől Inferiory Complex-e lett. Az alsóbbrendű érzés hatalmasodott el rajta Megoperálta és a kisfiu ismét normálisan gondolkodó, sőt feltűnően intelligens lett. Egy detektív, aki pedig igen tehetséges volt a maga nemében, lehetetlenné tett az, hogy tömpe orra miatt már messziről fel-ismerték, lett légyen bármilyen áruhában. Aufrecht professzor megoperálta, amiért tel-jesen más arcot kapott, sőt mint a tanár ál-lítja — még tehetségesebb is lett. Ez annál-inkább elhíhető, mert rövidesen felügye-lővé nevezték ki. Aztán rengeteg olyan fi-atal teremtés van, aki afeletti elkeseredé-sükben, hogy csunyak, öngyilkosságra ve-temednek. Ezeknek az életét is megmenti Aufrecht tanár. Megszépíti őket.

És kár volna azt hinni, hogy ebből neki haszna van. Nincs. Aufrecht professzor humanista. Mindenkit igyen operál. Naponta husz-harmincat. Van több segítőtársa is, kollégái, akik naponta bizonyos órán in-gyen segédkeznek neki. Mert ilyenek az a-merikaiak. Ha Amerikáról van szó, akkor mindent. Legközelebb már törvényjavas-latot is benyújtanak a kötelező szépítésről és az operációkat már az iskolákban kez-denék. Ime az olyan gyakran kritizált „ame-rikanizmus” nagyszerű és szép gesztusok-ban is megnyilatkozik.

A Fruska Gora turistaegylet alpesi turája

A Kamniki Alpok, a Gross Glockner és a Triglav megmászása az idei program

A Fruska Gora turistaegylet alpesi szekeciója mint minden évben úgy az idén is megrendezi augusztusban alpesi turáját. E kirándulás 18 napos lesz és azon csak gyakorlott, szédüléstől mentes hegymászók vehetnek részt, korlátolt számban. A tura összeállításakor gondoskodás történt, hogy két-háromnapos hegyi turák után elegendő pihenőnapok következzenek, hogy a résztvevők egyuttal a völgyek, tavak és városok szépségeit is élvezhessék. A tura részletes programja különben a következő:

Augusztus 9-én indulás Noviszádról 18 órakor autobusszal Rumára, innen gyorsvonattal tovább 21.02-kor Zágrebba (érk. másnap 4.35-kor).

Augusztus 10-én ágrebből tovább 5.15-kor Zidani Most, Celje, majd Reccica na Paki-ra vonattal és innen autobusszal Rogovilecig (érk. 10-kor). Az ut innen gyalog vezet tovább a Robanov Kotra (1.20) rövid pihenés után az ut folytatása a Korosicára 1808 m (2.45). Éjjelezés a turistaházban.

Augusztus 11-én reggel tovább Dezsmanov uton Planjaván át a Kamnisko sedlóra 1884 m (2.30). Éjjelezés a Kamniska kocsában.

Augusztus 12-én reggel korai felkelés után a Turska Gorára 2233 m (2 óra), a Skutára (2 óra) majd tovább a Minarsko sedlon át a kamniki alpok legmagasabb csúcsára a Grintovecra 2558 m, és leereszkedés a Cojzova kocsáig 1791 m (1 óra). Éjjeli szállás a házban.

Augusztus 13-án korán reggel lefelé a Suhadolnikon keresztül Kokrába (2 óra) innen autobusszal Kranjba. Ebéd után vonattal Jesenicára (12.51-kor) és tovább az osztrák határon át Klagenfurtba (érk. 10.07) a vasuti állomásról villamossal a Wörther Seeig, innen motorosonakkal Maria Wörthre. Itt fürdés a tóban. Szállás a szállodában.

Augusztus 14-én reggel fürdés a strandon, fél tizkor motorossal át Pörtschachba és innen tovább vonattal 10.28-kor Lienzbe

(érk. 15.30-kor) közben Villachban ebéd. Lienzből 16 órakor autobusszal Kalsba (15.55) a Gross-Glockneri tura kiinduló állomására. Éjjeli szállás valamelyik turista szállodában.

Augusztus 15-én. Indulás reggel Ködnitz-Tal-on keresztül a Luckner Hütte-ig (3.30) 2224 m. Ebéd és hosszabb pihenő. Utána felőrai gyalogolás után a Stüdl-Hüttere 2803 m. Éjjelezés.

Augusztus 16-án korán regge tovább a Ködnitz gleccseren keresztül Adlersruhe-re 3465 m (2.30). Ebéd és pihenő. Délután szép idő esetén felmászás a Glockner csúcsára (3798 m). Ez a tura legnehezebb része ami kötelekkel egymáshoz kötözve alpesi vezetővel történik. A fel és lemászás két órát vesz igénybe, mely után éjjeli pihenő az Adlersruhen levő Erzherzog Johann Hütteleben.

Augusztus 17-én. Adlersruhe-ről leereszkedés a Hofmanns uton a Franz Josef házig 2422 m (2 óra). Délután esetleges séta a Glocknerházig és vissza (2 óra). Éjjelezés a Franz Josef házban.

Augusztus 18-án. Reggel tovább a Pfandscharten át a Trauner Alpeig (2.30). Ebéd a turista házban. Utána le Ferleitenbe (2 óra). Innen autobusszal 18.30-kor Zell am See-be. Szállás egy szállodában.

Augusztus 19-én. Reggel drótkötél vasuton Schmittenhöhe-re és vissza Zell am See-re. Ebéd előtt fürdés a tóban, utána ebéd és autobusszal 13.15-kor tovább Loferbe és a német határon át Bad Reichenhallba (érk. 18.10). Szállás egy szállodában.

Augusztus 20-án reggel az első drótkötél vonattal a Predigtstuhla és vissza. Bad Reichenhallból indulás 11-kor érkezés Berchtesgadenbe 11.43-kor és tovább 12.50-kor a Königssee-re. Itt ebéd és utána utazás kétóra hosszat motorosonakkal a tavon, közben megtekintve minden érdekességet. Ind. Königssee-ről vissza Berchtesgadenbe 17.36-kor innen Salzburgba (érk. 20.06-kor).

Augusztus 21-én. Séta és a város neveze tessegeinek megtekintése. Délután fogaskerekű vonaton a Gaisbergre. Éjjelezés Salzburgban.

Augusztus 22-én kirándulás Salzkammergutba: indulás 6.17-kor St. Wolfgangig innen csónakkal a Wolfgang tó tulsó oldalára, majd fogaskerekűn a Schafbergspitzere. A környék megtekintése után vissza és tovább vonattal Bad Ischl-be. Innen délután 17.34-kor egyenesen vissza Salzburgba. (érk. 20-kor).

Augusztus 23-án. Indulás vonattal reggel 3.05-kor Villachba (érk. 9.25), innen autobusszal Warmbad Villachba. Fürdés és séta a parkban, majd ebéd. Tovább 12.30-kor vonattal Rosenbachon át vissza Szlovéniába, Jesenicére illetve Mojstranára (érk. 14.47-kor). Innen gyalog a Vrata völgyben az Aljazsav Domig. Itt éjjeli szállás.

Augusztus 24-én korán reggel fel a Praga uton Staniceva kocsáig 2332 m. (4 óra)

Augusztus 25-én reggel a Kredaricára (45 perc) itt rövid pihenő majd felmászás a Triglav csúcsára 2863 m. (1 óra). Innen leereszkedés az Aleksandrov Domig (50 perc) Ebéd után le a Vodnikova kocsáig (35 perc) Itt éjjeli szállás.

Augusztus 26-án. Korán reggel tovább Uskovnicén át Bohinjba (4 óra). Délután fürdés a bohinji tóban. Szállás a Hotel Sv. Janezsbén.

Augusztus 27-én délelőtt fürdés és csónakázás a tavon. Délután autobusszal Boh. Bisticára és innen gyorsvonattal 17.08-kor Jesenicén, Ljubljánán, Zágreben át St. Pazovára majd

Augusztus 28-án reggel érkezés Noviszádra 9.21-kor.

Az utazás vasuton harmadik osztályon történik féláron. Utazási költségek vasuton, hajón, motorosonakon, autobusszokkal stb. kb. 1.200 dinár. Az étkezési és lakásköltségek kb. 1.800 dinárt tesznek ki, tekintve hogy a résztvevők mint a Fruska Gora turistaegylet tagjai mindenütt kedvezményben részesülnek. Utazási igazolvány nem szükséges, mert az országhatárok átlépéséhez elegendő a turista igazolvány.

A kiránduláson való részvételre augusztus 2-ig lehet jelentkezni a noviszádi, szubotici és vel. becskeréki Putnikoknál. Jelentkezéskor 500 dinár fizetendő előlegképpen.

A kirándulás vezetője: Paquor József, a turisztikai szakosztály főnöke.

A jósnő

Irta: Frédéric Boutet

Párizs egyik régi utcájában, egy régi ház negyedik emeletén árulta Phönix kisasszony az illuziókat.

Ezt a családi tulajdonságot a véreben viselte. Már a nagyanyja ismert jósnő volt. Az anyja is ezt a mesterséget folytatta. Mikor aztán tizennyolc éves korában elvesztette az anyját, az apja már régen meghalt, egészen természetes volt, hogy maga is ezt az élethivatást kövesse. Szerette az érdekes mesterséget, amelynek minden szükséges csalfintáságát elleste az anyjától. A megalapozott név nagy segítségére volt, de ettől függetlenül, a maga vonzó, érdekes egyénisége is hozzásegítette, hogy rövid négy év alatt még jobban kiterjesztette a klienturáját.

Komoly méltósággal fogadta szobájában a vendégeket, akiket a kis cseléd a szomszédos szobából sorjában beengedett. Nagyobbára a kerület egyszerű polgárosszonykát, akik házasságtörés csalódásait jöttek elpanaszolni s tőle akarták megtudni, hogy bizhatnak-e egy jobb jövőben? Mások egy-egy üzlet sikerének az esélyeit akarták megtudakolni? Olykor egy-egy előkelőbb kliens is betévedt, mert Phönix kisasszony híre egyre terjedt.

Egy őszi este, amikor már az utolsó kliens is jó félórát távozott, a kis cseléd egy késői vendéget jelentett be. Egy urat. Férfi vendég pedig ritkán tévedt be.

Kellemesarcu, jólöltözött, láthatóan felindult szőke fiatalember lépett be.

— Ne haragudjon kisasszony, — szólt izgatott hangon, — hogy ilyen későn beme-részkedtem. De életem egy fordulópontján állok s az ön tudományától várom sorsom eldöntését...

Phönix kisasszony mosolygott. Nagyon bájosan. Mert Phönix kisasszony általában nagyon bájos volt. Hellyel kínálta vendégét és figyelmesen hallgatta a továbbiakat.

— Néhány hónap óta én is itt lakom ebben a házban. A lépcsőházban már több szőr találkoztunk, természetesen anélkül, hogy észre méltóztatott volna venni. S már régen habozom, hogy beme-részkedjek-e? De most már nem várhatok tovább... Ismernem kell a sorsomat. O, nem a nagyravágás sarkal! Mozizongorista vagyok, kisasszony. Elég szépen keresek. Lehet, hogy egyébről is álmodoztam, voltak művészi ambícióim, de ez most nem fontos. Fontos számomra egyedül a szerelem. Igen, kisasszony, a szerelem Rajongó lélek vagyok, mindig kerültem a futó szerelmeket, de egy nagy, igazi érzés annál hatalmasabban rabul ejti a szívemet. S én most halálosan szerelmes vagyok... halálosan... Akit szeretek... nem sejtí ez érzésemet. S én nem merem bevallani. Elérhetetlen messzeségben látom... bármily közel legyen. Azt mondja meg nekem kisasszony, hogy remélhetek-e?... Remélhetem e, hogy egy napon szeretni fog?... Az ön tudományához folyamodom... az ön csodálatos jövőbelátásához... Remélhetek-e?

— Lássuk hát előbb a kézvonalakat, — szólt komolyan, fontoskodva Phönix kisasszony — adja ide a balkezét... Igy! Magasröptű, költői, művészlélek... Öszinte szív

nemes érzések... Méltó arra, hogy szeressék.

— De fognak-e szeretni?

— Ez a vonal nagy szerelmet mutat... Es ez itt... Akit szeret, érdemes önre...

— O, tudtam, tudtam!... de remélhetek-e?

— Csitt... ne ilyen mohón!

Phönix kisasszony hosszantánulmányozta a csinos fiu tenyerét. Aztán kártyáit sorakoztatta.

— Igen... remélhet... határozottan remélhet... Bár... határozottan még nem láthatom...

— O, kisasszony... megengedi, hogy pár nap múlva újra eljöjjenek? Addig talán fordul a sorsom.

Mikor harmadizben eljött, Phönix kisasszony a következő jóslattal örvendeztet-hette meg:

— Sorsa a legközelebbi jövőben kedvezőre fordul. Remélhet. Határozottan remélhet. Az illető nemesak észrevette, de szereti. Már is szereti...

Es Phönix kisasszonyt ekkor érte jósnoői pályájának legnagyobb meglepetése. A vendég felugrott, tulboldogan megragadta a kezét és egyszerűen elbetérdelt.

— Remélhetek... szeret!... O, milyen boldog vagyok!... imádom... imádom első perc óta, mióta megláttam!... Szeret!... szeret!

Phönix kisasszony első meglepetéséből magához térve, mi egyebet tehetett, mint hogy kezét a mámorosan boldog fiu szőke fejére fektesse és elérzékenyülten sóhajtsa: —...Gyerek... nagy gyerek!... de hátha így volt megírva a Sors könyvében...

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, július 13.

Beograd. 9: Istentisztelet átvitel a pravoszláv székesegyházból. 10.30: Gramofónhangverseny. 12.45: A rádió zenekar hangversenye: 1. Blankenburg: A lille sas (Induló); 2. Valdeufel: Vergissmeinnicht; 3. Rossini: Nyitány „Semiramis“ operából; 4. Kalm: Egyveleg a Holland menyecskeből; 5. Drigo: Pizzicato; 6. Pischek: Rádió-induló. 13.30: Hírek. 16: Népdalok. Játsza Urosevics zenekara. 17: Felolvasás. 17.30: Népdalok harmonikán. — 19.30: Drámai dialógus elmondják Bosics és Antonievics színművészek. 20: Láng Albert hegedű hangversenye: 1. Tschajkowsky: Hangverseny; 2. Rimski-Korsakov: Koncert-Phantasie; 3. Fibich: Poème; 4. Dvorak: Szláv tánc; 5. Lang: Vágyakozás; 6. Lang: Scherzando. 21: Népdalok. Játsza a Milenkovic-Todorovic zenekar. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Seta Európán keresztül.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi népeken a Jézus Szent Szive templomból. Majd: A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. — 14: Gramofónhangverseny. 15.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata. — 16: Rádió Szabad Egyetem. 17.10: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalózenekarának hangversenye. — 18.15: Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 19.30: Színműelőadás a Studióból. 21.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sport- és löversenyeredmények. Majd Pataki-jazz a margitszigeti Spolarich-étteremből.

Praha. 7: Karlsbadi fürdőzenekar. 8.30: Orgonajáték. 9: Pozsony. 10.15: Egyházi zene gramofónon. 11: Brno. 12: Oratói. 13.30: A kivándorlás és a cseh gazdasági és művelődési terjeszkedés. 14: Ve-

szedelmek az ipari anyagok felhasználásánál 14.10: Siketnéma gondozás a csehszlovák törvényekben. 15.30:—18: Smetana: Két özvegy c. háromfelvonásos vígoperája a krci erdei színházról. 18.05: A XIV. nemzetközi munkásértekezlet eredményei. 18.30: Német hírek és dalok. 19.30: Dalmorva népdalok. — 19.55: Sport. 20: Ének és citerazene. 20.30: A Weinberger-éneknyegyes derűs dalai. 21: Brno. 22: Időjelzés, hírek. 22.15: Pozsony. 23: Félóra gramofónon.

Wien. 10.30: Egyházi, a cappella zene, a bécsi kamara énekkar előadásában. 11.05: A bécsi szimfonikusok hangversenye Achsel Vanda kamara-énekesnő és Zimmler hegedűművész közreműködésével. 13.15: Römisch-zenekar. Az osztrák Alpokról szóló zeneművek. 15.15: Zyka Lola énekesnő Haydn- és Schubert-dalokat ad elő. Utána Schmiedt Hugó zongoraművész játszik. 15.45: Wacek-zenekar, Flemming Viktor dalbetéteivel. 17.30: Ezer kilométer rénszarvassal. 18.15: Ivics Krisztfior, operacénekes áriái. 18.45: Cirkuszi történetek. 19.25: Sedlak hegedűművész Strauss Richárd szonátáját játssza. 19.55: Időjelzés, sporthírek, holnapi műsor. 20: Granichstaeden Reklam c. operettje a Theater an der Wienből.

Hétfő, július 14.

Beograd. 10.30: Gramofónhangverseny. 12.45: A rádió kvartett déli hangversenye. 13.30: Hírek. 19: dr. Vorgies előadása a fertőző betegségekről. 19.30: Szkalár Ivan citera hangversenye. 20.30: Kamarazenekari hangverseny. Klaszikus zeneestély. Előadja a rádió kvartett: 1. Albinoni: A-dur szonáta 2 hegedűre, csellóra és orgonára; Haendel: A-dur szonáta hegedűre és orgonára; 3. Eccles: szonáta; 4. Pergolése: Trio 2 hegedűre, csellóra és orgonára. 21.30: Pontos időjelzés, hírek. 21.45: Mikulics Eva operett áriákat énekel. 22.15: A rádió kvartett esti hangversenye: 1. Urbach: Emlékezők Griegre; 2. Cui: Orientale; 3. Sibelius: Valse triste; 4.

Mascagni: Intermezzo „William Ratcliff“ operából; 5. Liszt: Rhapsodie No. 12. 23: Balalajka hangverseny átvitel a Ruszka Lira étteremből.

Budapest. 9.15: A postás zenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó. 12.05: Gramofónhangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés és időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15: Piaci árak és árfolyámhírek. 16: Molnár Endre novellái. 17: Szlovák-magyar nyelvoktatás. 17.30: Zenekari hangverseny. 18.50: Moricz Zsigmond felolvasása. 19.20: Kuruc-est Lugossy István, tárogató, Csóka Béla, ének, Onódy Ákos, szavaltat. — 20.30: Mozart hangverseny. Utána Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye a Baross kávéházból.

Praha. 11.15: Francia zene gramofónon. 12: Időjelzés, mezőgazdasági hírek, általános hírek. 12.20: Mor. Ostrava. 13.30: Brno. 13.40: A munkanélküli segélyről. 13.55: Tözsde. 16.30: Divat. — 16.40: Gombamérgezésekről. 16.50: A munkanélküli segélyről szóló törvény novelláris kiegészítése. 17: Pozsony. 18.10: A szakszervezeti mozgalom kezdetei. 18.20: Német hírek és felolvasás. 19.30: Hírek. 19.35: Gutwirth: Az alkonyat, drámai tanulmány a francia forradalomból. 20: Brno. 21: Fuchs zongoraművész játék. 21.40: Szaxofónverseny. 22: Időjelzés, hírek. 22.15: Gramofón. 23: Oratói.

Wien. 11: Kamarazene gramofónon. 12: Silving zenekar. 15.20: Bauer-zenekar. 17.40: Felolvasás az ezeréves Izlandról. 18.30: Eckhartsau ismertetése. 19: Osztrák kiscsajda elet ötszázéven keresztül, sorozat, I. előadás. 19.30: Sportfényképezés. 20: Időjelzés, időjárás. 20.05: Drago Hrsics zagrebi operacénekes ária és dalestje. 21: Haydn: A-dur és Esz-dur vonósnyegyes a Sedlak-Winkler nyegyes előadásában. Utána budapesti szimfonikus cigányzenekar Berény Henrik vezényletével.

Florence L. Barclay

Shenstone asszonya

Regény (39)

Még mindig hátra nézett, amikor a ház egyik oldalajtaja kinyílt s a küszöbön egy gondosan öltözött fekete ruhás nő, nyilván valami komorna jelent meg, kirázott egy fehér asztalterítőt, aztán eltűnt.

A kocsi végig robogott a fason. Közben Jim érdeklődéssel és örömmel vett szemügyre minden fát. Most feltűnt a szép, régi kastély s egy pillanattal utóbb a kocsi a főbejárat előtt megállt.

— Jó hajítás volt — mondta elismeréssel Jim s borralát nyomott a kocsi markába. Aztán megfordult s azt látta, hogy a nagy kapu már tárva áll s egy bozontos, fekete szemöldökű, daliás komornyik várja.

— Kegyeskedjék, uram, ő méltósága fogadó szobájába fáradni — mondta a komornyik s már ment is előre, hogy mutassa az utat.

Airth Jim egy elragadóan berendezett szobába lépett s körülnézett.

A szobában nem volt senki. — Méltóztassék itt maradni, amíg ő méltóságának jelentést tesz — szökött a bozontos szemöldökű szép szál ember, aztán nesztelenül távozott s betette maga mögött az ajtót.

A magára maradt Jim gyorsan körülnézett. Remélte, hogy némi tájékoztatást nyer a kastély lakójának izlésére és jellemére nézve. De mindjárt az első pillanatban lord Inglebynek alkandalló fölött függő, élelnagyságu areképe kapta meg figyelmét.

Airth Jim a kandalló szőnyegére lépett és szóltan érdeklődéssel nézegette a képet sokáig.

— Pompás — mondta végül magában. — Rendkívül ügyes. Ha fel tudom kutani ezt a piktor, ez fogja lefesteni Myrát is. Micsoda kedves kis kutya. És micsoda szeretet! Kölesönös és mindenekfölött való. Valószínűleg ez Péter. Sajátságos, hogy én voltam az utolsó, aki hallottam, hogy lord Ingleby a kutyáját hívja, Szeretném tudni, vajjon lady Ingleby szerette-e Pétert. Ha nem, akkor lady valószínűleg nem állt az őt megillető helyen. Ha valakit kiszorított-

tak helyéről, az bizonyára nem Péter volt. Még mindig a képet szemlélte, amikor a komornyik hosszú és ünnepélyesen átadott üzenettel tért vissza.

— A lady ő méltósága a parkban van, uram. Mivel itt benn nagy a meleg, a lady ő méltósága arra kéri, méltóztassék lefáradni a parkba. Ha meg engedi, mutatom az utat.

Airth Jim majd hogy azt nem mondta „Lódulj gyorsan!” s követte a komornyikot végig a folyosón, majd egy széles lépcsőn át az alsó hallba. Aztán kiléptek a terraszra, amely a kastély egész szélességében végigfutott. A terrasz alatt ó-dívatu kert terült el. Téli zöld bokrok keretében széles virággyak mosolyogtak, középen pedig szökőkút vize szökken a magasba. Tul a virághalmazon sima tisztás zöldelt s nyult le a gyönyörű tóhoz, melynek apró fodrain játékosan csillogott a délutáni verőfény. A tisztáson kissé jobbra, körülbelül félúton a kastély és tó között, néhány bükkfa állt. Sűrű ágaik alatt, hivatog, hűs árnyékban pár kertiszék fehérelt. Jim a messziségben épen csak ki tudta venni, hogy egyik székben piros napernyővel a kezében, egy fehér ruhás nő ül.

A komornyik a fák elé mutatott. — A lady ő méltósága a bükkfák alatt várja nagyságodat.

A komornyik visszatért a kastélyba, Jimre bizva, hogy lady Inglebyhez találjon. A fák között a napernyő élénk piros színe vezette. Örült, hogy a lady napernyőjében megönyilatkozó izlés is Myrára emlékezteti.

Egy pillanatra megállt a terrazon s gyönyörködött a park páratlan szépségében. Aztán egyszerre komolyság és szomorúság ült arcára. Szegény lord Ingleby, milyen szép helyet hagyott itt — gondolta magában. — Itt hagyta, hogy sohase térjen többé vissza.

Még szomorú volt az arca, amikor lement a terrasz lépcsőin, végig haladt a virággyak között keskeny, kavicsos ösvényen, aztán a tisztás puha pázsitjára lépett s ballagott a bükkfák csoportja felé.

Ha lady Ingleby az érkező vendég felé nézett volna, Airth Jim magas, egyenes, széllesvállu katonás alakja pompás benyomást tett volna rá. De lady Ingleby úgy tartotta napernyőjét, hogy Jimet nem is láthatta.

Jim már egész közel volt. Már látta a lady lába körül elomló könnyű esipkék fodrait s szoknyájának elterülő, kecses uszályát. A lady azonban még mindig nem vette észre.

De Airt Jim, ha biztos volt dolgában, sohasem jött zavarba.

— Lady Ingleby — kezdte komoly udvariasság hangján — azt irták nekem...

A napernyő félreterpült s Jim szemben taláta magát Myra mosolygó, gyönyörű szemével.

Az a látvány, ahogy Airth Jim arcán a komoly udvariasság kifejezése a gyönyör elragadtatásába olvadt, megértte Myrának a hosszú, mozdulatlan ülés fáradtságát. Jim kisfiús hódolattal térdre borult és hosszú karjaival átölelte Myrát a székek együt.

— En kedves Myrá! ujjongott, fejét a nő felé hajtv; kék szemében az öröm tüze táncolt. — Minő nehéz évszázadok multak el tegnap óta! Hogy vágytam utánad! Azt gondoltam, hogy talán az állomásra mégis kijössz. És mennyire bántott, hogy az öreg lady Ingleby látogatására annyi időt kell vesztegetnem. Myrá, neked is hosszú napok tetszett az idő? Belátod most, hogy ez így nem lehet tovább? Huszonnyó órára sem elhetünk egymástól távol. De te, kópé, hogy megtudod kinozni az embert! Mialatt én minden elveszett pillanatért türelmetlenül dühöngtem, te itt ültél a fa alatt, elraktartad az arcodat s lady Ingleby szerepét játszottad. Az a csodálatos szemöldökű, bámsz öreg legény, aki bolyongásom kezdetén vezetett, egész határozottan úgy mutatott rád, hogy te vagy lady Ingleby. De milyen szép vagy! Milyen bájos! És ez a hullámos, lágy ruha! Sziklamászásra nem volna jó, de itt a kertben elsőrangú!... Nem tehetek róla! Muszáj!

— Jim! — mondta kacagva lady Ingleby s ellökte magától a férfit. — Mi lélt, öreg fiu? Jól kell viselned magad! Nem a lone-lugasban vagyunk! A csodálatos szemöldökű öreg legény bizonyosan figyel bennünket az ablakból és ha látja, mit művelsz, igazán minden oka meg lesz arra, hogy bámuljon. Milyen jól festesz, Jim, városi ruhában. Allj fel, hadd lássalak... No nézd, a fü bepiszkolta térdeden gyönyörű ruhádat. Milyen kár. Érttem szépitetted így ki magadat?

Folytatása következik

A nyárutó divatja

A nagy meleg elmúltával amikor már csak a déli órákban süt erősen a nap és az alkonyok már hűvösebbek a divathölgynek újabb gondokat okoz az öltözködés. A szelős ujjnélküli voile vagy georgette ruhácska már nem felel meg és helyét a trikó-pamut-szövet és tweed vagy nehezebb crepe-selyem foglalja el, ezenkívül kabát és kosztüm is szóhoz jut.

A Cape divatot szinte a nyárutó részére teremtették meg. Kabátok, ruhák capeból, kosztümök, ahol a kabátot cape helyettesíti — valójában nagyon célszerűek a hűvösebb idő bekövetkeztével: könnyű és mégis meleg.

A felsőkabátka a ruhaszövetből a sportkabátka tweedből készül ezeken kívül még bolerókabátkákat is viselnek majd. Mind-

ezek nemcsak emelik a külső hatást, hanem igen jól védik a nőt a hideg ellen is.

A kalap anyaga nemez és selyem vagy mintás szalma, szövettel kombinálva. A kalapok sapkaalakúak, széleskarimájuk, világosak és sötétek lehetnek, — amint tetszik.

Ismét divatos a kabát és kosztümrészére a kismintájú cachenez, továbbá a prémboa és a hosszú bőrkecstyű. **Bud Carne.**

Tengerészkek pamutkosztüm fehér, ferdén zárt selyem bluzzal. Figyelemre méltó a művészi kidolgozott alkidolgozás. — Modern apróságok: a tarka selyem napernyő, a praktikus Pompadour kizitáska, egész hosszú vadbőrkecstyűk és kismintájú gallérendők.

Tengerészfehér crepe satinből készült kabát hozzávarrt hátcape-el délutánra és estére. Beige tweedruha a mellén és háton kis cape-kendővel. Az asszimétrikus pliszéalj beige crepe de chineből készült. Dióbarna tweedkabát. A nagy levehető cape, sima pamut bordürrel szegélyezve.

Baloldalt fekete crepe-marocain ruha bájos díszítéssel. Nyak és kardszítés fehér pikéből. Az alj harangalaku volántból. Középen sötétek crepe de chineből készült ruha, rozsaszinű gallérgarnitúrával és hosszabb kabátrészekkel, laza pliszével. Jobbra fehér trikóruha két részben kék sávokkal: hozzá kék-fehér tweed kabátka. — Fenn: átmeneti kalap sötét nemezéből tipikus homlokbevéggással.

Balról jobbra: Kékesszürke tweed-kompozíció. A hátat eltakaró, világos bélésű cape, szűk alj, fehér selyembluz. — Fekete-fehér kompozíció crepe-satinból. Bluzrészt revernyakkal, amelyet a hosszú-ujju felsőkabátokra vetnek. Az alj oldalán ráncok. — Sárga-fekete crepe de chine uccairuha. Fekete gallér arany agraffe-val és két sárga pliszévolánnal, alatta a harangalaku sárga-fekete cape. Nagyon elegáns az öv alatti színbetét. — Tweed kosztüm barnás színekben. Rever, uj és zsebdiszítés és az alj

pliszébetéte barnás pamutszövetből. — Fehér ripsz-kabát elegáns szövetfokokkal az uj és alj végén. — Pasztell zöld színű chinacrep komplett enyhe narancsszínű. Simazöld bluzrészt kis pliszégabot-val az alj simazöld részekkel. — Aranyárga mousselin ruha a nyakon és kabáton selyem pliszédiszítéssel. Fekete crepe-satin uccai ruha fehér reverrel, stulpnival és övvel. Alatta sportbluzt lehet viselni. — Batiszt ruha bolero kabátkával délelőtre.

Fekete-fehér kismintájú crepe-satin délutáni ruha. A fehér betét csak a mell-részen van hozzá varrva, míg a háton a fekete selyem cape-szerűen könnyen omlik le. Nagyon apart a fehér hosszúságú sávok a harangalaku aljon. — Kalapok mint nyáron és nyárutón: mintázott szalma, kis homlok fátyollal az oldalon, a sapkaalakúak szalmából vagy selyemből, a nyakrész nemezéből, nagyszélű nemezkalap.

HÁZIASSZONYOK
ha befőttes és zöldség-féléket
romlás ellen megőrizni kívánják, használjanak csak
GURKINT

Sherlok Holmes védenca

Sir Arthur Conan Doyle a világhírű skót regényíró akinek Sherlock Holmes detektív regényei világhírt szereztek írójuk számára, 71 éves korában Londonban meghalt.

Halála alkalmával hozzuk az alábbi kis történetet:

1908 decemberében Glasgowban homályos körülmények között meggyilkolták egy öreg leányt Marion Gilcoist. A 80 esztendősen leány visszavonultan élt, egy 20 éves leány szolgálata ki. Abban a három emeletes házban, ahol lakott ő foglalta el a második emeletet. A harmadik emelet nem volt kiadva, az első emeleten az Adam család lakott. Miss Gilcistnek párját ritkító ékszergyűjteménye volt. Erre nagyon vigyázott.

Egy este amikor 7 óra felé leküldte szobaleányát a szobaleány szokása szerint bezárta s belakoltatta az ajtót. Adamék, nem sokára a szobaleány távozása után egy test zuhanását hallották, aztán három revolver lövést. Adam azonnal felrohant a második emeletre, az ajtót zárva találta, eszengetett, dörömbölt, de senki se nyitott ajtót. Végre megérkezett a szobaleány, vele együtt be ment a lakásba és az öreg kisasszonyt vérebe fagyva találta, szétroncsolt agyvelővel. Az ékszergyűjteményből csak egyetlen gyémánt násfá tűnt el.

Két napra rá egy Oscar Slater nevű ember eladott egy gyémánt násfát, aztán elutazott Amerikába. Amerikában letartóztatták, visszahozták Angliába, mert őt vádolták az öreg kisasszony meggyilkolásával. Slater a tárgyaláson tagadott, bizonyította, hogy a násfá, nem az öreg kisasszonytól való, de a bíróság nem adott hitelt neki és életfogytiglani fegyházra ítélte. Conan Doyle, aki ekkor a hírenek delelőjén állott, meg volt győződve, hogy nem Slater a gyilkos. Sorompóba állott és egymásután írta bizonyító cikkeit, hogy a törvényszék ártatlant ítél el. Évek hosszú során küzdött Slater érdekében és ezalatt az idő alatt egyetlen percre sem fáradt el.

Végre sikerült elérnie, hogy a bíróság tárgyalást tűzött ki. Ezen a tárgyaláson aztán megbizonyult Slater ártatlansága, azonnal szabadlábra is helyezték s 18 évi szenvedéséért hateret font sterlinget ítél meg neki a törvényszék.

A pör újrafelvétele sok költségébe került Slaternek. Minthogy ő nem rendelkezett

pénzzel Conan Doyle előlegezett neki 1000 font sterlinget. Ebből 700 font sterling összegyűlt adakozás útján és 50-et Slater fizetett vissza az írónak. 250 font sterlinggel maradt adós neki. Ezt még ma sem fizette vissza. Sőt nem is hajlandó visszafizetni. Birtokot vásárolt magának, azt mondja, nincs készpénze, különben is Conan Doyle megkapta a maga tiszteletdíját a cikkeiért, hát ne kereskedjen rajta. A Sherlock Holmes szerzője fel volt háborodva. Ezt a nyilatkozatot tette egy újságírónak:

— 18 esztendeig szakadatlanul dolgoztam védenca érdekében, rengeteget fáradtam, utaztam, bizonyítékokért összejártam egész Angliát s Amerikát, veszekedtem és agitáltam, párbajoztam és sajtóvétségéért pénzbüntetésre ítélték és most mindezt az a hála, hogy az az ember akiért ennyit tettem, nemhogy visszatértené készpénzkiadásaimat, hanem még sértette is. Elismerem, hogy ő valóban nem követte el azt a bűntényt, de azért mégis azt kell mondanom róla, hogy hitvány, hálátlan ember. Ugyáltszik, a fegyházban kiállott szenvedés végkép elvette a szerencsétlennek az esztét.

— De most hallgassa csak meg a javát. Történetéről egy regényt írtam. Két héttel ezelőtt levelet írt nekem, amelyben egy tiszteletpéldányt kér ebből a regényből és autogrammot. Hát mit tehet ilyen hálátlan egyénnel az ember? Elküldtem neki a tiszteletpéldányt, de mégis megbosszultam magam, mert — autogrammot nem adtam.

Vigyázat — pénz fő a kazánban

Hogyan olvasztják meg a használatból kivont német papírpénzt

Berlinből írják. Minden hónapban kétszer-háromszor különös művelet játszódik le a német birodalmi bank egyik helyiségében. A helyiség egyik legfőbb berendezése egy óriási kazán. Néhány ember jön össze a kazán mellett, amelybe begyűjtanak, majd főzni kezdenek a titokzatos boszorkánykonyhán. Pénzt főznek a fűrészes „szakácsok”. Még pedig valódi pénzdarábokat, tíz márkás, husz márkás, ötvenes, százas, sőt néha még ezres bankókat is.

Naponta mintegy három millió értékű ugyanis az a bankjegymennyiség, amelyet a német Reichsbank a forgalomból kivon. Ezek a papírpénzek szakadozottak, piszkosak tulságosan gyűrődtek, úgy hogy pályafutásuk során visszakerülnek a birodalmi bankhoz, ez azután kicseréli őket, az elnyűt bankókat pedig újra feldolgoztatja. Először a lyukasztógépbe kerülnek a bankók. Négy vagy hat helyen szabályosan átlukasztja a gép a papírpénzt. Minden tíz-tizen négy napban azután óriási kötegekben a titokzatos boszorkánykonyhára kerülnek a márkás bankók. Itt forró vízben főzik a papírpénzt, míg az egész anyag pépszerűvé válik úgy hogy már nem is lehet felismerni, milyen célt szolgált amikor az emberek kezében forgott. Négy „szakács” fűti a kazánt, négy másik alkalmazott látja el a felügyeletet. Megjelölnek a műveletnél a birodalmi bank kormányzójának személyes kiküldöttje is, aki pontos jegyzőkönyvet vesz fel az egész aktusról. A művelet után a papírpénzt eladják. Rendszerint valamelyik papírgyár dolgozza fel, esetleg barna pakoló papírnak, amelyik aztán hentes, vagy fűszeres pultjára van dorol.

A használt papírpénz „kifőzése” újabb keletű dolog a német birodalmi banknál. Azelőtt egyszerűen elégették az ilyen bankót, később pedig azt találták ki, hogy savakkal öntötték le. Most azonban rájöttek, hogy mégis a legokosabb dolog kifőzni az elhasznált papírpénzt, mert így legalább a papírmassza eladása is hoz valami hasznot.

A repülőnő vallomása

Berlinből írják. Lena Bernstein, az ismert kiváló aviatikusnő, aki 35 óráig és 46 percig marad a levegőben s ezzel új rekordot állított fel, a következőképpen meséli el benyomásait:

Azt hiszem, hogy a világon a legunalmasabb dolog — repülni, mikor valaki rekordot akar javítani. Nehéz elképzelni bonyolultabb dolgot. Allandóan küzdeni kell az unalommal, álmatlansággal, a test és lélek gyarlóságával. Legkellemetlenebbek voltak az első órák, mert az indulás felizgatott, aztán folyton képzelődtem, hogy hány óra van még előttem. De amint telt-múlt az idő, elringatott a motor kattogása, érdeklődni kezdtem az ut apró-cseprő mozzanatairól. Bármilyen egyhangú is volt alattam a táj, minden folt, minden felhő mulattott. Majd rám esteledett. Csodálatos szép volt eleinte bámulni fentről a csillagokat, alulról a kékes-szürke gomolyagba vesztett földet. Egyre növekedett az akaratom, hogy győzzek, hogy leküzdjek minden akadályt. Hogy el ne aludjak, dudoltam, vicekre emlékeztem s bármilyen fűrészes, egyszer-egyszer fel is kacagtam egy-egy régi jó viccre emlékezve. Reggelre kelve valóságos láz fogott el, éreztem, hogy közel vagyok célomhoz, de mégis olyan messzinek tűnt mind ez! A szívem izgatottan dobogott és soha jobban nem vártam a sikert. Hála töltött el, hogy ilyen kitűnő a gépem s kitartott velem együtt. Végül elérkezett a fedhetetlen pillanat, amikor földre szállhattam s öröngő tömeg ünnepelt, tapsolt, éltetett. Ez kárpótolt minden nélkülözésemért és fáradtágomért...

Mit látott egy angol rajzoló Oroszországban?

Londonból írják. C. C. Pounder, az angol rajzoló szakszervezetének tagja, a szakszervezet hivatalos lapjában hosszabb cikkben ismerteti szovjetországi benyomásait. Moszkvában, írja, az üzletek négyötöde teljesen üres, a többiekben a legsilányabb régi s majdnem használhatatlan árukat lehet csak kapni. Az utcákon rongyos tömegek és koldusok hemzsegnék, látszólag senkinek sincs semmiféle elfoglaltsága. Elelmiszerüzleteket egyáltalán nem látott, a lakosság nagyrésze közkonyhákra étkezik, amelyek oly szennyes és rosszillatú helyek, hogy Pounder képtelen volt bármelyiket is belülről megtekinteni. Egy testi munkás naponta három font kenyert és nagyrítján egy negyed font must, szellemi munkás két font kenyert kap. A nők gyakran éjjel kettőkor kezdenek sorba állni élelmiszerekért. Az erőltetett élelmiszervevitel még fokozza az éhínséget. Orosz vajat amelyet Londonban 1 shilling 8 pennyért árulnak, Oroszországban 10 shillingért is alig lehet kapni, úgy hogy a vaj a szovjetlakosság körében majdnem teljesen ismeretlen. Pounder egyszer Moszkva egyik legelőkelőbb szállodájában ebédelt. Az ebéd zsíros mosogatóvízre emlékeztető levesből s egy félhüvelyk vastagságú apró husdarabokból állott, amelyről kiderült, hogy tevehús. Az étteremben mindössze négy fizető vendég volt a többiek kizárólag szovjethivatalnokok voltak, akik pénz helyett utalványokkal fizettek.

FIZESSEN ELŐ
A REGGELI UJSÁGRA

G·Y·E·R·M·E·K·E·K U·J·S·A·G·J·A

Évike

Írta: Várnay Dezső

(Vége)

— Jaj, kis madárkám, szepegte félénken, — nincs más kívánságom, csak az én jó apukámmal szeretnék beszélni.

— No, ha csak ez a kívánságod, — szólt a kis madár, — ezt könnyen teljesíthetem.

Azzal háromszor megsuhogtatta szárnyát, mire megjelent egy hatalmas madár, Nagy volt a szárnya, hosszú a csőre és erősek a karmai. Azt mondta Évikének:

— Tudom, hogy apukádhoz szeretnél menni, ülj hát a hátamra s fogódkodjál jól a nyakamba, mert én elviszlek tüstént hozzája.

Évike úgy tett, ahogy a hatalmas madár mondta. Az pedig meglebbentette a szárnyát s a következő pillanatban már fent a magasba jártak.

Gyorsan mentek, mint a szélvész. Egy más után maradtak el mögöttük a házak, városok s kiértek a végtelen síkságra. Ott a madár megláttotta repülését s azt mondta a kisleánynak:

— Nézz csak le, szívem, mit látsz alattunk?

Lenézett Évike s feleli:

— Nem látok semmit, csak egy nagy nagy feketeséget.

— Figyelj jól: nem hallasz valamit?

Mondja Évike:

— De igen, mintha valami lőnyerítést hallanék alulról.

— No, akkor helyben is vagyunk, — mondta a madár. — A táborban nyeritenek a türelmetlen lovak, az hallatszik ide.

Most szépen leereszkedtek a földre, ahol tábori sátrak voltak felállítva, a harctól kifáradt katonák számára. Évike körülnézett hát egy nagyobb, diszes sátoron akadt meg a szeme.

— Miért nagyobb, diszesebb ez a többinél? — kérdezte a madártól.

— Mert az az édesatyád sátra, — felelte a madár.

Hej, erre a szóra nagyot ugrott Évike örömeiben és szaladt a sátor felé. Hanem ott egy fegyveres katona állotta útját s rákiáltott:

— Be ne menj, mert a halál fia vagy!

— Miért ne mehetnék be az édesapámhoz? — kérdezte Évike csodálkozva.

— Hát te a király lánya volnál? — szólt az őr kételkedve.

— Hát persze, hogy az vagyok! — nevetett Évike.

— De hiszen a király lánya selyem ruhába, aranyos cipellőbe jár, nem úgy néz ki, mint te: szurtosan, mocskosan.

De erre a szóra megnyílt a sátor ajtaja s maga a király tekintett ki rajta. Hát látja hogy az ő kisleánya van ott. Alig akart hinni a szemének. Meg is kérdezte, hogy ismételt hallja a hangját:

— Te volnál az, Évike?

— En vagyok, apuskám! — bizonygatta a kislány s azzal repült az ámuló király nyakába.

De alig csókolhatták meg egymást, alig beszélhették ki magukat, már ott termett a madár:

— Menjünk, Évike, — szólt a kisleánynak, — mert még estig otthon kell lenned, hogy észre ne vegyen a királyné.

Elbucuzott a király a kisleányától és mondta neki:

Monj, szívem, nemsokára én is követni foglak. Most éppen fegyverszünetet tartunk s a békéről tárgyalunk. Pár nap mulva megkötjük azt is. Várj türelemmel.

Évike felült a madár hátára s még be se esteledett, már otthon is voltak. A madár visszazállott Madárországba. Évike meg a szobájában foglalt helyet, mintha mi sem történt volna. Azt mondja pár nap mulva a királynénak:

— Menjünk ki anyuskám az országotra, hátha hazajön apuska.

— Eredj már, te kis csacsi, — szólt a mostoha ijedten, — hogyan jönne haza, mikor még a háborúnak sincs vége!

— Vége van már annak anyuskám, én biztosan tudom.

— Honnan tudod? Hiszen akkor megüzente volna a király tüstént.

— Megálmodtam, anyuskám.

— Badarság az, amiket beszélsz! — felelte dühösen a királyné s otthagya egyedül a kisleányt, hadü álmodozzon tovább.

Az ám, de egyszerre fullajtárok szaladtak a királynéhez s jelentették, hogy már a város határához közeledik a király, nemsokára itthon lesz. No, lett erre nagy sürgős forgás a palotában. A királyné nyomban kiadta a parancsot, hogy mindenki vágja magát díszbe s zászlókkal, virágokkal várjanak a királyra. Maga pedig azalatt felvette a legszebb ruháját, kisleányát is felcicomázta mindenféle ékességgel, úgy hajtattott aranyos hintájával a város határához. Éviket persze most is a szobában hagyta.

Hát ahogy kiérnek az országotra az aranyos hintóban, egyszerre csak nagy porfelhőt hajt feléjük a szél. A porfelhőben pedig kardok, sisakok fénylenek, szuronyok villognak. Csak úgy pergett a dob, harsogott a trombita s szólott a zene. A győztes katonák jöttek ott, elől a királlyal.

Hát ahogy meglátja a feleségét gyönyörű ruhájában és annak a kisleányát felcicomázva, csak Éviket nem, elszomorodott a szíve. Kérdi nagy busan:

— Hát Évike hol van?

— Otthon maradt, — felelte a királyné mézes-mázos szavaival.

— Miért nem hoztátok magatokkal?

— Mert hiába kértük, rimánkodtunk neki, nem akart jönni. Azt mondta, inkább otthon játszik addig, ugyanis találkozni fogtok.

A király nem szólt semmit, csak csóvalta a fejét. Tudta, hogy hazugság az egész de nem akart porlekedni az uton. Majd elintézi otthon, gondolta magában. Hanem ami kor hazaértek, az volt a legelső dolga, hogy Éviket megkeresse. De hiába nézte az udvaron, a galambok körül, nem volt sehol. Arra gondolni sem mert, hogy be legyen zárva, mint egy rab. Pedig úgy volt. Nagysokára talált rá, egy eldugott, rideg szobában. Ott ült a kisleány és könnyezett.

— Hát te mit csinálsz itt? — kérdezte a király Éviktől.

Évike nem akarta elárulni a mostoháját azért azt felelte:

— Játszom...

— Hát a szemed miért könnyes?

Évike nem tudott felelni. Halkan szólt:

— Sirtam...

— Miért? Ki bántott?

— Szerettem volna én is apukám elé menni, ha gyalog is, de nem mehettem...

— Hát ide a szobába ki zárt be?

Évike a mellette álló mostohájára nézett de nem árulta el. Hallgatott. Hanem a király annál inkább megértette. A feleségéhez fordult, aki már sápadtan, reszketve állt ott a félelemtől.

— Ez a te műved!

A királyné látta, hogy minden tagadás hiába volna, tehát a király lába elé vetette magát, s úgy kérte bocsánatát.

De a király haragját ezuttal nem lehetett lecsillapítani. Nem hitt a királyné kétségességében többé. Tüstént előhozott egy vén gebét s farkára kötötte az asszonyt, a lányát pedig a hátára ültette, úgy hurcoltatta ki a városból.

Azóta se látta a páváskodó asszonyt meg a felcicomázott lányát senki, úgy eltűntek a világ szeme elől szegyenükben.

Most már a kis Évike is játszhatott a szabadban, szaladgálhatott a réten, nem üldözte többé az irigy mostohája.

AUG.

3

POLGÁRI MAGYAR DALOSKÖR
NYÁRI MULATSÁGA A LÖVÖLDÉBEN

Behrer Vilmos, építész

tervező és vállalati irodája

NOVISAD

Streljačka u. 26. • Telefon 22-38.

ELVÁLLAL:

Épületek tervezését, kivitelét, ellenőrzését, beton és vasbeton munkákat és minden a magas építésbe vágó munkákat 2963

„LIM“

2983

Első bádigos és vízvezeték szerelési szövetkezet

Vállalja az összes vízvezetési, csatornázási és központi fűtési munkákat. Elsőrendű kidolgozás, konkurencia nélküli árak. Mindennemű javítást vállal, pontos és gyors elintézés mellett.

NOVISAD

Pašičeva ulica 31.

Telefon 29-90

Futoski put 44.

Pékek és sütőmesterek

hasáb puhafát

ölenként 370 din. és ÉGER JASZIKOVO 450 din. ab fátelp

BAKNÁL az új vasúti alagút mellett jobbra, a Weizkopf-féle vasútódevel szemben. Házhöz szállítást is eszközölünk. 2968

A KULAI KÖZÖNSÉG SZ. FIGYELMÉBE!

Esténként elsőrendű

JAZZBAND ZENE A SÁRGAKERTBEN

Csak rövid ideig!

3020

Kiadó lakások

A Kis Limán Strazslovo ucca 11. számú új épületben a II. emeleten, gáz, vízvezeték és központifűtéssel felszerelt modern 4 szobás lakás, a megfelelő mellékkeliségekkel kiadó. Azonnal beköltözhető. Ugyanezen ház I. emeletén, mint a II. emeleti lakás, valamint a földszinten egy üzlethelyiség november hó 1-re kiadó. A lakások és feltételek megtekinthetők naponta ugyanott a háztulajdonosnál a II. emeleten. 3023

Elegáns, divatos és olcsó BÖRÖNDÖK és bördiszműaruk

ANDRÁSSY bóröndáruházában Subotica, Trumbičeva ulica 5121

Mag. Pharm. Gálffy György

volt gyógyszerártulajdonos, azonnal vállal kíségetést, állandó conditiót, szakmabeli vállalat képviselőt vagy vezetését. Nagy munkaképességgel, szervezőképességgel és ismeretséggel rendelkezik. — Cim:

Gálffy György, Subotica Bányai szálloda 5383

Ritka alkalom!

Eladom a vasutállomással szemben levő, öt szoba és mellékkeliségekből álló — 12 évig adómentes — magas, új sarokházamat, 235 öf udvarral és kerttel, mely alkalmas vendéglő és iparvállalat céljaira. Érdeklődni SOK ékszerésznél Stari Bočej 3017

Minden vasárnap elsőrendű tamburazene és minden hétfőn

halvacSORA

a LEMLER vendéglőben. Szíves pártfogást kér Lemler József, vendéglős Noviszád, Futoski ut 99. Kálváriával szemben 2969

MOTORCSÓNÁK VITORLÁS REGATTA

és egyéb csónakszükségletét okvetlenül BÓDIS TEODOR csónak üzemében szerezze be PALICSON 5301

Elsőrangú férfi és női tazonokat készít

TURI SÁNDOR

divatszabó, Szubotica, Trumbičeva ulica 10. 5182

Három igaz szó: „PIRAM” paszta jó!

PARK SZANATORIUM
Subotica, Ivan Antunovičeva 21
A vasútállomás közelében Interurbán telefon: 70

Szülészeti, sebészeti, urológiai, nőgyógyászati, bel-, ideg-, orr-, fül-, gége- és szembetegek részére.

Diagnosztikai osztályán 3 nap alatt a szükség szerinti összes vizsgálatok elvégeztetnek.

Szabad orvosválasztás!

Röntgen (diagnosztika és terapia) Diathermia, Kvarc, Sollux, Hydrotherapia, villanykezelés (Vierzellenbad). Laboratorium (Gerincvelő-folyadék — Wassermann vizsgálata, Vércukor stb.) (Lumpbalpunctio ambulanter). Pneumothorax (Legmellkezelés). Insulin hízokura. Cukorbeteg-gek diétás beállítása. Orthopedia, Cystoscopia és vesevizsgálatok. Pyelographia, Cholecystographia (Vese- és epehólyag Röntgen felvétele)

Állandó bennlakó orvos. Betegszállító lift. Fényjező csengő. Telefon. Rádió. Hideg-meleg folyóvíz. Központi fűtés. Szobák, lakosztályok fürdőszobákkal, balkonnal. Társalgó. Terrasz. Napfürdő. Diétás konyha

Zárt idegosztály.
Alkohol, morphiúm, cocain elvonó kurák.

Munkásbiztosító pénztári és egyéb betegsegélyző egyesületek (Merkur, Önálló iparosok, vasutasok) tagjainak nagy kedvezmény.

Szülő nőknek a klinikai osztályon 8 napi ellátás a szülés levezetésével együtt 1500 dinár

Önálló, modern szülészeti osztály. A szülések narkózisban végeztetnek. Mérsékelt árak. Méltányos műtéti díjak

PÉNZ KELL ÖNNEK?

SZUBOTICÁN, Manojlovičeva ulica 6 sz. a. l. a.

POSREDNICKI BIRO
za bankarsku i trgovačku svrhu

cím alatt most megnyitott irodánkat. Foglalkozunk mindennemű bank-ügyletekkel, és pedig: Előkelő, elsőrendű bankokkal vagyunk összeköttetésben, miért is módunkban áll jelzálogkölcsönöket úgy rövid, mint hosszabb időtartamra készközölni. A hosszulejratu amortizációs kölcsönök kamatlába 8% és azok 10, 15 és 20 évre nyújtatnak. A rövidlejratu bármikor visszafizethető és tetszés szerinti törlesztés mellett kölcsönöket 12% mellett folyósítunk és adunk holdanként 4000, esetleg 5000 dinárt. Foglalkozunk házak és föld-birtokok adásvételével és parcellázásával. Életbiztosításokat a leg-újabb rendszer mellett kötünk legelőnyösebb feltételek mellett. Heti 10 dinárnak csak egy éven át történt befizetése után a befizetett 560 dinár helyett kap 1000 dinárt. Főfelvétel, hogy igen tisztelt ügyfeleinket leggyorsabban és legszolidabban elégítsük ki, miért is kérjük szíveskedjék irodánkat meglátogatni. Kiváló tisztelettel

5348 SUBOTICA POSREDNICKI BIRO
za bankarsku i trgovačku svrhu

Dr. Heiszler gőzfürdő
Subotica, Sokolska u.

Ragyogó szép legmodernebb berendezés
Iszap pakolások
Hétfőn és csütörtökön délelőtt és délután nől nap

Vendéglősök és bortermelők figyelmébe!

Az esetlétől és a borvirágtól a legnagyobb melegben teljes bizton-sággal megóvja a csapon levő bort, a külföldön is nagyszerűen bevált „VÁMPÍR” SZÁRAZ BETÉTES DUGÓ

5342 amely szalicil és szesz nélkül állandóan desztillálja a hordóba menő levegőt. A „Vámpír” használatával nagy anyagi károktól me-darab rendelésnél a pénz előzetes beküldése mellett portmentes, 6 db rendelésnél 5% engedmény, viszonteladónak árengedmény.

Megrendelhető a főteraktnál: BALVAN KERESH. ÜGYNÖNSÉG SUBOTICA Manojlovičeva 7.

SELYMET
dús választékban jutányos áron 1772
kicsinyben is árusít

SATTLER JENŐ
kizárólagos selyemáruháza
NOVISAD, Jevrejska ulica 6.

ABBAZIA kávéház PALICS
5327
Elsőrendű konyha, kitény italok
Olcso abonoma
Pontos és gyors kiszolgálás

2 díjáraért
5297
gyönyörűen fényesíti gallerját és kőzetét
HEGEDŰS
gőzmosoda
Subotica, Pašičeva 2
(Gyűjtöket felveszünk)

SZABADOS MŰBUTOR
513
minőségben és árban egyedül álló,
SZUBOTICA
Dancsicsev put 1

Dunabánsági Intelligencia találkozóhelye
929
Beogradban a
RUSKI CAR
Tulajdonos: RÁC LAJOS

ANGOL és SVÁJCI

Gramofonok 6-12 havi részletre!
Előleg nélkül

részletes feltételek megtudhatók a gyári lerakathál:

Engl Adolfa Sin, Novisad,
Radnička ulica 8, (Mali Liman)

és az alanti fióklarakataimnál valamint képviselőimnél:

Fiókok: OSIJEK, Strossmayerova ulica 3,
STARI BEČEJ, Kralja Petra ulica 2,
VEL. BEČKEREK, Kralja Aleksandra ulica 24,
VEL. KIKINDA, Stevan Jovanov.

Képviseltek:
SUBOTICA, Engl Franjo, Puk. Krpuževića 3,
NOVISAD, Express J. Horvath, Pašičeva ul. 19,
SRBOBRAN, Milan Vuković.

KÖZVETÍTŐKET DIJAZOK!

NAGYLEMEZRAKTÁRI

VELETRGOVINA RAKIJE, VINA I PIVA
FRANK PAJLO
PÁLINKA, BOR ÉS SÖR NAGYKERESKEDÉSE

PEČIVA RAKIJE PÁLINKAFÖZDE

Subotica
RUSKOBUĐENSKA ULICA 34.

Háziasszony büszkesége!
Frank-fele világos és „Bock” barna sör!

A KELLEMES CSALÁDI ÉLETBEN
A LEGNAGYOBB ÖRÖMET OKOZZA A

RECORD-FAZÉK

mert a főzés vele ebben a tūrhetetlen hőségben is kellemes, mivel minden étel percek alatt megfő.

NIŠEVIĆ SAVA, NOVI SAD
házi és konyha felszerelések specialis kereskedése
Kérjen prospektust! 2147 Kérjen prospektust!

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

Raktáramon levő összes kézmű- és divatárut minden elfogadható árrban kiárusítom

Miško Pančić, Szubotica, Karadorđev trg

Szenzációs feltűnést keltett ugy országunkban, mint a külföldön legújabb gépünk a

PETKUS 8

óránkénti 400—500 kilogr. teljesítménnyel.

Ára csávázó készülék nélkül Din. 17.000 — csávázó készülékkel együtt Din. 21.000

Nagyobb teljesítmény, de változatlan árak:

Petkus 12

Csávázó készülék nélkül Dinár 25.000
Csávázó készülékkel együtt „ 30.000
Óránkénti teljesítmény 600-700 kg.

Petkus 24

Csávázó készülék nélkül Dinár 32.000
Csávázó készülékkel együtt „ 37.000
Óránkénti teljesítmény 1200-1400 kg.

IGEN KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK! LEGJOBB REFERENCIÁK!

Üzemben állandóan mutatja be a vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld, Noviszád

Telefon: 22—86.

Željeznička ul. 105-107.

Sürgőnycim: BARDOSFELD.

12 havi **részletfizetésre** is kaphat

Philips rádiókat

világmárkás-
gramfonokat
és legújabb sláger
lemezeket!

Zongorák

pianinók, harmoniumok, vonós- és fuvó-
hangszerek, teniszverők és labdák
olcsóbb, mint bárhol

TRUPPEL hangszer műtermeiben
Novisad, Duna ucca 17
Telefon szám: 26-69

NAGYFEJEŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉT
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

FLY-TOX

ROVARIRTÓ

Gyorsan és biztosan ol
MÖLYT, LEGYET, SZUNYOGOT
MINDEN ROVART ÉS AZOK RE-

TÉTIT: KAPHATÓ

MINDENÜTT
eredeti két fran-
cia csomagolás
ban OVAJODJUNK
UTÁNZATOKTÓL!

Viszonteladókknak szétküldi

Kemikalija Novisad
Vegyszerek nagybani raktára!

HÁZTULAJDONOSOK

akiknek a faldedvesség házuk értékét megsemmisíti,

építőmesterek

és mindazok, akik nedves fa-
lakat szárítani vagy nedvesség
ellen izolálni akarnak, csak a
mi tökéletesen megbízható
izoláló preparátumunkat, az

„ISOL“-t

használják.

Prospektusok használati utasítással együtt díjmentesek.

Ljubljanska Komercijalna Družba
LJUBLJANA, Bleiweisova 18.

1674

Mész, Cement, Reibsand

a legolcsóbb árban szállít

GAUSZ JÁNOS

TELEFON 25-34. NOVISAD, FUTOSKI PUT 66

LENKEY IMRE ÉS FIA

GOLGOTA

TEMETKEZÉSI VALLALATA

Noviszád, Uspenszka ulica 12. szám.

Temetések rendezését a legolcsóbbtól
a legnagyobb igényeknek is megfele-
lően, dísz és modern villanyvilágítással,
vállalunk, exhumálást, szállítást a leg-
olcsóbb árban. Nagy raktár saját ké-
szítési koporsókban, koszorúk és szem-
fedelekekben. • Azonkívül raktáron
tartunk butort, vállalunk mindennemű
asztalos munkát kedvező fizetési
feltételek mellett.

A haladó gazda lapja

A MUNKA

Megjelenik hetenkint egyszer 20-24 oldalas
terjedelemben.

Előfizetési díja egész évre 80 dinár.

Mutatványszámot
bárkinek küld a kiadóhivatal.

Subotica, Knjaza Mihajla ul. 2.